BONDIA® ARUBA

Diasabra 8 di Juni 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E Exito financiero combina… Cu corupcion atrobe…?

Turistanan tin opinion dividi tocante e $20 cu nan lo cuminsa paga pa yuda cu RWZI

Pagina 3

- E siman aki a tuma luga e conferencia di Educacion, Cultura y Arte (CAE)

Pagina 4

- Trabaonan pa cu e Centro di Husticia nobo a inicia

Pagina 6

- Muchanan lo tin yen actividad leuk pa haci na vakantie danki na Buki Pret

Pagina 2

SV Britannia ta titula campeon di Aruba division Honor

Pagina 15

Oficial di polis corupto ta ricibi castigo adicional a corte di apelacion

Pagina 8

Gobierno di Argentina ta disolve Ministerio di Hende Muhe

Pagina 10

Muchanan lo tin yen actividad leuk pa haci na vakantie danki na Buki di Pret

Buki Pret ta un fundacion non profit cu ta componi pa boluntarionan permanente cu a inicia y organisa e proyecto anual aki, ademas nan tin otro boluntarionan encarga cu e parti di traduccion, sosten di IT y ademas nan parti e Buki di Pret na scolnan rond di Aruba cada aña cu e fin di mustra e muchanan unda tin actividadnan pa vakantie grandi.

Hopi organisacion ta habri nan portanan pa muchanan durante vakantie grandi. Algun di e actividad ta limita pa grupo chikito y nan ta yena lihe. P'esey nan tin hopi actividad unda tin espacio, pero otro di nan mester di reservacion e cual ta cuminsa dia 4 di juli.

E buki aki ta gratis, ta parti nan na scolnan primario di Aruba. Cu esaki nan ta informa tanto e muchanan y e mayornan tur actividad cu lo tin den temporada di vakantie y algun actividad ta gratis y otro tin descuento.

Pa e motibo ey nan ta acerca na diferente compania, organisacion y asociacion durante aña pa pidi nan ayudo y participacion, participacion ta nifica organisa un actividad pa muchanan.

Nan ta organisa tur actividad den e Buki di Pret y nan ta bishita 49 scol unda nan ta duna un buki na cada mucha, e resultado ta un vakantie hopi leuk pa muchanan.

Entre e actividadnan, tin di nan cu ta di arte y pintura, flora y fauna, educacional, cuminda, weganan y deporte, por ehemplo haci snorkeling, bishita Ostrich Farm, workshop di arte creativo na Museo Carnival Euphoria, weganan tradicional na Biblioteca nacional Aruba, traha nan mesun fli hunto cu ATHA, pa esnan cu ta gusta deporte lo tin un clinica di basketball, siña con pa hunga dam, entre otronan.

Nan ta di opinion cu tur mucha ta merece un vakantie hopi leuk y Buki di Pret ta kere cu tur mucha rond mundo lo ta un miho persona den futuro si nan ta crece den un ambiente saludabel, educativo y leuk, vakantie ta forma parti di esey y eynan ta na unda Buki di Pret ta drenta den wega.

E buki a yega Aruba dia 30 di mei y ser mira pa casi 8.500 mucha y nan mayornan, nan a cuminsa partinan den scolnan for di diaranson ultimo 5 di juni te 14 di juni y actividadnan mes ta cuminsa for di 11 di juli. Importante ta pa cada mucha cu lo participa den un actividad mester bay cu su Buki di Pret.

Proyecto di agroforesteria sintropico ta yega Pius X School

Aña pasa den luna di november minister di Transporte, Integridad, Naturalesa y Asuntonan di Adulto Mayor Ursell Arends a anuncia e proyecto di agroforesteria sintropico na diferente scol basico di Aruba. Den luna di januari ultimo e proyecto a cuminsa oficialmente y te cu dia di awe varios scol a ricibi nan hardin di alimentacion caba y algun ta mirando su fruto caba.

E proyecto agroforesteria sintropico ta un proyecto cu tin como meta pa inculca e balor pa agricultura den e futuro generacion pa medio di tecnicanan sostenibel, ademas di incentiva nutricion saludable for di un edad trempan.

E proyecto ta wordo financia pa Ministerio di Naturalesa y e scolnan cu ta participa ta ricibi sosten tanto for di Santa Rosa Aruba y Living Soil Aruba, como tambe for di Gobierno di Aruba pa desaroya un hardin cu ta provee alimentacion.

E idea aki a bin despues cu den luna di mei di 2022 Living Soil Aruba a realisa un di e prome proyectonan di agroforesteria sintropico na Prinses Amalia School. Esaki a sirbi como e proyecto piloto y despues di su bishita minister Arends a expresa su deseo pa tur e scolnan basico na Aruba tin un hardin di alimentacion.

Tanto e personal di e scolnan y e boluntarionan ta ricibi training pa asina ta mas informa y prepara pa e tecnica di agroforesteria sintropico pa e mantencion, cuido y pa plantacion di matanan. Albes lo traha tambe ariba implementacion di esaki den e curriculum escolar.

Un total di 13 scol basico y tambe IPA ta forma parti di e proyecto aki. Inicialmente e plan di gobierno tabata pa scoge un total di 10 scol basico, pero mirando cu un cantidad grandi di scol a inscribi a scoge e ora 13 scol pa participa.

E scolnan basico cu ta bay ta participa den e proyecto ta Scol Basico Washington, Scol Primario Kudawehca, Colegio Hilario Angela, Colegio Conrado Coronel, Pius X School, Scol Caiquetio, Sint Paulus School, Play2Whizz Campus, Scol Basico Dornasol, Scol Paso pa Futuro, Mon Plaisir School y Grof Van Zinzendorf.
Varios scol a planta nan hardin di alimentacion caba y tin di nan ya ta cosechando e frutonan di nan plantacion.

Awe mainta ta toca turno na Pius X School na Dakota cu ta plantando su hardin di alimentacion. Personal di Santa Rosa Aruba, Living Soil, maestro-, alumno- y boluntarionan ta traha pa asina planta e prome simiyanan pa nan hardin di fruta y berdura.

Potret: Pagina di Facebook di Santa Rosa Aruba

Opinion dividi di turista tocante e 20 dollar cu nan ta bay cuminsa paga pa yuda cu e problema di RWZI

E topico di RWZI ta keda uno relevante, tanto pa comunidad local como pa turistanan cu ta bishita e isla. Durante un conferencia di prensa na principio di e siman prome minister Evelyn Wever-Croes a elabora ariba e tema aki y duna informacion contestando pregunta di prensa riba e cobransa di 20 dollar na turistanan a traves di ED Card pa crea e fondonan pa yuda soluciona e problema.

Durante e ronda di pregunta, un miembro di prensa a puntra pa loke ta e 20 dollar aki cu ta bay cobra na turistanan si grupo di trabao a considera pa e fondonan aki wordo saca for di e hotelnan y no directamente for di e turistanan.

Prome minister a splica cu e grupo di trabao a papia cu e hotelnan y hotelnan no tabata kier. El a sigui splica cu e ley cu a wordo entrega na Parlamento tabatin otro tipo di cobransa na turistanan cual tabata un aumento den e environmental levy, e belasting cu turistanan ta paga na hotel pa medio ambiente, pero e ley no a conta cu sosten y gobierno a ricibi hopi criticia pa esaki tambe.

El a indica cu mirando e urgencia cu tin den e situacion aki y e aceptacion tambe, specialmente den e sector turistico y representantenan di hotel, entre otro, cu ta convenci cu e cobransa di 20 dollar a traves di e ED card ta mas aceptabel pa turista cu paguele como environmental levy riba e camber di hotel, e ora a dicidi pa haciele asina pasobra tabata hopi importante pa e bay hopi lihe.

Relaciona na esaki aki recientemente ariba rednan social, specificamente Facebook, den un pagina dedica na turista cu a bishita of ta bay bishita Aruba, un turista a puntra si tabatin hende cu tabata al tanto di e 20 dollar aki cu nan tin cu paga a traves di e ED Card na momento di drenta Aruba.

E publicacion a ricibi un cantidad grandi di comentario y reaccion. Hopi di nan tabata indica cu nan no tabata al tanto di esaki y algun si a tende di dje, pero no tabatin informacion completo.

No osbtante esaki e reaccionnan tabata dividi. Algun usuario a indica cu nan no tin problema pa paga e suma di 20 dollar, cual ta valido pa henter un aña, si e ta yuda soluciona e problema di e planta, mientras cu otronan no ta di acuerdo cu esaki y ta pidi pa stop di keda construi tanto hotel, cu ta loke ta pone tension ariba e sistema tambe.

"Noticia pa mi, pero un bon idea! Mi no ta worry pa paga. E ta nos turistanan cu ta pone stress riba e problema di riool" ; "Contento di por yuda den un manera chikito. Nos turistanan tin impacto positivo y negativo riba e infrastructura di e isla" ; "Mi ta contento pa paga e suma pa yuda e sistema di riool cu desesperadamente mester di un actualisacion," ta algun di e comentarionan positivo.

Di otro banda tin e turistanan cu no ta di acuerdo cu esaki. "Turistanan por stop di bin. Kico nan ta bay haci? Nan ta cobrando nos demasiado impuesto y mi no tin e confiansa cu e placa ta bay unda e mester bay" ; "Por ta si bo stop di construi no lo tin un problema" ; "Nos a stima Aruba pa e ultimo 25 añanan, cada aña mas y mas impuesto. Dicon no ta laga e e desaroyadornan nobo paga pe. No nos cu ta bishitante. Nan ta bay cobra tanto impuesto cu nos ta core cu nos" ; "Unico cos cu mi sa ta cu si nan sigui agrega impuesto hendenan no ta bay por bin mas cu un biaha pa aña," ta algun di e comentarionan di e usuarionan cu no di acuerdo cu e 20 dollar cu nan mester paga.

Tocante e casonan representantenan di hotelnan a hiba dilanti hues, den e casonan aki tin cierto compensacion cu ta forma parti di decision di hues cu gobierno mester paga. Miembro di prensa a puntra si ta bay usa e fondonan aki pa cumpli cu e decision.

E mandatario a indica cu mester crea e fondonan financiero pa cumpli cu e decision di hues pa y pa paga esnan cu a gana nan caso. El a remarca cu e fondonan aki no ta sali for di e 20 dollar. El a splica cu e cobransa di e 20 dollar a traves di e ED card ta drenta na vigor dia 1 di juli na momento cu traspasa tur cos y tur liability responsabilidad y riesgo cu ta existi prome ta keda pa gobierno y gobierno mes mester aborda esaki.

No ta un secreto cu tin varios turista cu a nota e holor desagradabel cu ta bin for di e planta y cu ta afecta e area di Eagle Beach. Na varios ocasion e turistanan a expresa esaki tambe a traves di rednan social. A puntra e minister di pasonan ta bay tuma pa drecha e imagen y si ta bay haci estudio pa evalua e condicion di awa na e lama aki.

Prome minister a splica cu e estudionan ey minister Dangui Oduber hunto cu minister Ursell Arends ta encarga pa traha riba e parti di calidad. Pa loke trata e pasonan cu ta bay tuma pa drecha e imagen, e mandatario a remarca cu pa drecha e imagen "cu ta na suela" tin dos cos cu nan ta bay haci.

El a indica cu primeramente nan tin cu soluciona e origen di e problema. "Bo por haci cuanto mercadeo cu bo kier, pero si e problema ta keda existi ta placa benta afo," el a señala.

El a subraya cu e origen di e problema tin cu wordo soluciona prome, e holor tin cu wordo elimina y e awa cu ta wordo procesa mester mehora di calidad. El a enfatisa cu aunke no lo bebe e awa ey nunca, toch e awa mester ta di tal calidad cu por us'e pa agricultura.

Pro ultimo el a indica cu na momento cu por demostra tur esey, e ora nan por cuminsa traha riba conscientisacion y riba mercado pa mustra cu e situacion a mehora.

E siman aki a tuma luga e conferencia di Educacion, Cultura y Arte (CAE)

For di dia 3 te cu ayera 7 di juni a tuma luga na Aruba e Conferencia di Educacion, Cultura y Arte (CAE) cu e participacion di varios pais den reino Hulandes, manera Corsou, Boneiro, Saba, Statia, Sint Marteen y Hulanda den conexion cu un proyecto cu UNESCO lansa den luna di februari 2024.

Esaki a tuma luga na diferente luga, entre otro na Cas di Cultura caminda den cuadro di vierlandenoverleg den cual na nivel di Reino tin un discusion tocante con pa integra mas cultura y mas arte den educacion.

E participantenan a cera conoci cu e frame nobo cu a bin cu di parti di UNESCO unda cu ta duna guia na diferente pais rond di mundo pa bay tambe den mesun direccion di hinca mas cultura y mas arte den scolnan.

Esey ta loke e director di UNOCA, Ray–Anne Hernandez a bisa na un medio local cu tabata presente ya cu Bon Dia Aruba mes no a haya invitacion pa atende e conferencia aki.

Den e programa tabata señala cu e obhetivonan principal di CAE unda estadonan miembro di UNESCO a dicidi elabora un marco pa Educacion, Cultura y Arte pa asina: promove un acceso mayor y inclusion den educacion y cultura, capta un comprension mas amplio di educacion cultural artistico den ambito formal, no forma y terminonan informal, garantisa integracion efectivo di cultura y educacion artistico den politicanan, strategianan, curriculum y programanan, pa amplia e cooperacion entre areanan di politica publico, disciplina y entorno educativo y ademas pa apoya e rol di educacion cultural y artistico den sostenibilidad economico, social y desaroyo ambiental.

E prome dia di e conferencia aki, tabata presente minister di Cultura Xiomara Maduro ken a señala cu "educacion cultural y artistico ta hunga un rol vital den formacion di individuonan y sociedadnan, e ta bay mas leu cu desaroyo di habilidadnan, fomenta creatividad, fomenta e pensamento critico y inspira un apreciacion mas profundo di beyesa, diversidad y expresionnan humano."

Ademas, minister Maduro a sigura cu na 2021 a cuminsa un trabou di desaroyo di un educacion pa cultura y arte nobo na unda a realisa consultanan y reunionnan cu expertonan di tur estado miembro y finalmente a presenta un draft na final di aña 2023.

Na februari di e aña aki a celebra e Conferencia Mundial riba Cultura y Arte di UNESCO na Abu Dhabi den marco mundial pa Cultura y Educacion Artistico e cual a ser adopta unanimamente.

Minister tambe a trece dilanti cu e marco ey tin como obhetivo mehora e rol di cultura y arte den sistemanan educativo global y integra di un manera mas profundo educacion cultural y artistico den educacion formal pa priorisa e formacion docente, pone enfasis riba cultura local indigena y reconoce e balornan artistico y cultural y su habilidadnan.

Pa esaki, Aruba tabata representa pa e director di UNOCA debi cu nan ta e agencia financiado di arte y cultura na Aruba.

Den e conferencia tabata presente Caribbean Examination Council e cual ta un institucion cu ta brinda servicionan cu examennan di finalisacion di scol secundario na nivel regional y internacional, nan ta reconoci y ta ofrece material pa yuda e docentenan utilisa e programanan di estudio, asesora e gobiernonan regional den materia di educacion, nan topico tabata educacion formal den region di Caribe.

Igualmente den e conferencia trece dilanti e infrastructura na Hulanda pa financiamento di CAE y programanan y proyectonan formal y no formal di parti di diferente organisacion di financiamento cultural di Hulanda, importante ta pa mustra e sistema di trabou di e subsidionan structural pa garantisa e continuidad di un CAE sostenibel, e desaroyo den educacion y den scolnan.
Fundacion Muchila Creativo, Educampus Aruba y Leerorkest Aruba y diferente caha di Orgel tambe tabata presente caminda nan a duna un tremendo presentacion na e participantenan di CAE.

Ultimo dia di e conferencia cu tabata ayera, e participantenan mester a entrega un draft y evalua esaki cu e decisionnan final di e plan di accion e cual nan mester entrega na e ministernan encarga cu Cultura na nivel di Reino.

Esaki cu e fin di por tin un desaroyo duradero pa loke ta arte y cultura, colaboracion local y tambe den Reino pa motibo cu pa hopi biaha nan ta comparti cultura cu otro tambe.

Potretnan ta cortesia di Muchila Creativo y Departamento di Cultura Aruba.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Associated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Exito financiero combina… Cu corupcion atrobe…?

E siman aki a resulta uno tumultuoso pa gobierno. Mientras cu di un banda por a presenta e cifranan financiero positivo di aña 2023, e serie di entrada hudicial, hasta na sede gubernamental, a bin daña ambiente, y no pa gobierno so. Banda di e sensacion cu e accionnan hudicial a causa den publicidad, ta keda cu e hecho cu e accion aki a pone cara di comunidad na berguenza, atrobe. Dos cara diferente di e mesun realidad gubernamental.

Cuminzando cu e noticia positivo pa gobierno, e siman aki porfin por a mira entrega di e ultimo informe trimestral di 2023 segun ley di supervision financiero, cu mester tabata na CAft pa mas tarda na mitar di februari 2024. E retraso en todo caso no ta parce di tin algo di haci cu cifra desfaborable, pasobra gobierno di Aruba a termina 2023 cu 'bombas y platillos'; esaki sigur pa loke ta trata entrada total.

Manera e medio di comunicacion aki a anuncia a base di e resultado financiero gubernamental di tres trimester, entrada total efectivamente a surpasa pa promer biaha den nos historia e limite di Afl. 1700 miyon (Afl. 1715,6 miyon, pa ser exacto). Cu e resultado aki a logra un aumento di Afl. 348,6 miyon, compara cu 2022, algo sin precedente den nos historia. E unico cifra cu ta yega cerca ta e aumento di 2008 compara cu 2007, di Afl. 331 miyon, cu no pa casualidad tabatin tur cos di haci cu ...BBO.

Aunke di banda gubernamental ta mira esaki como un desaroyo positivo, no tur hende lo ta di acuerdo cu esaki. Base di e aumento di entrada tabata e aumento di BBO na 2023, tanto den e aumento te 7% como e introduccion di BBO na frontera. Aporte di BBO na caha di gobierno a aumenta cu casi 55% (di Afl. 222,5 miyon pa Afl. 344,5 miyon). Mester menciona cu mehoracion den actividad economico tambe a hunga un papel den e aumento señala, pues parti di e aumento di entrada di BBO lo a tuma lugar tambe sin cambio den e regimen fiscal. E otro banda di e medaya lo keda cu e decision gubernamental pa percura pa un aumento drastico den ingreso a tuma lugar en detrimento di cartera di e ciudadano. Cu esaki ta bin inmediatamente tambe e advertencia cu pa 2024 y e siguiente añanan ta anticipa un desaroyo economico hopi mas modera, loke ta implica cu no lo haya e ingreso extra asina abundante mas.

Pa loke ta e gastonan di personal, un punto di atencion semper, mester tene na cuenta cu e base pa evalua 2023 ta diferente compara cu esun pa 2024. Pa aña pasa ainda tabata vigente e norma valido te fin di 2023, mara na e condicion di e protocol di 2018, manera modifica despues, cu tin como punto di partida e limite di Afl. 479 miyon. Segun e ultimo informe pa 2023, gobierno a logra mantene gasto di personal bao di e limite acorda. Sin embargo, esey ta sin aplica otro condicion di e acuerdo, cu ta bisa cu e gastonan mester mustra un reduccion "nominal" continuo, loke ta na palabra simple cu mester tin un reduccion continuo 'na florin' loke no ta e caso den e ultimo añanan, tampoco 2023. Den e sentido aki gobierno di Auba no a cumpli cu e plan acorda. Pero entrante 2024 ta vigente otro manera pa contabiliza y limita gasto di presonal, esta cu desde awor ta tuma como base pa gasto di personal di gobernacion e norma di 10% di Producto interno Bruto (PIB, GDP) di e pais pa e aña ey. Cambio importante ta cu e base lo ta completamente diferente; no ta tuma solamente e gastonan haci pa personal di e ministerionan so, sino en general gasto di 'gobernacion amplio', cu ta abarca gasto di personal di otro entidad gubernamental, ademas di tur salario subsidia pa gobierno y tambe tur personal a base temporal o riba contrato di 'dienstverlening'. E cambio aki, cu por cierto ta algo cu gobierno di Aruba mes a propone, ta duna un vista mas completo di loke gobierno ta dedica na pago pa trabao haci na su encargo.

Mester tuma na cuenta tambe cu e acuerdo no ta sirbi solamente como un meta riba su mes pa baha gasto. E tin tambe otro proposito, esta percura pa espacio financiero pa por restructura e aparato publico y financia e recurso humano adicional cu gobierno mester. Reduci e cantidad di persona emplea no ta un meta sagrado, pasobra semper cualkier gobierno mester por emplea personal segun un situacion nobo cu presenta. E reduccion di personal sin embargo no ta basa riba deseo meramente politico; Aruba su aparato publico semper tabata contene un porcion grandi di personal cu insuficiente conocemento y preparacion. Esey no ta e unico problema pero pa corona obra gobierno(nan) nunca a haci gran intento pa compensa e situacion aki cu training 'on-the-job' continuando asina e falta di personal capacita cu e aparato publico mester. Esey na 2024 ainda ta e tarea, pero cu ta keda complica ainda pa e presencia fuerte di clientelismo y patronahe politico. Hende nombra politicamente ta resulta dificil pa maneha, pa e actitud quiboca di pensa cu nan lealtad ta cu e politico cu a nombra y cu nan tin merito a base di e lealtad ey, y no a base di nan productividad como empleado publico. Tur esey tambe ta dificulta trabao di gobierno pa impone disciplina y control pa loke ta integridad. Nos no ta mira intento organiza den gobernacion pa cambia e realidad ey, a pesar di tur codigo di 'good governance'...

Minister Rocco Tjon:

Trabounan pa cu e Centro di Husticia nobo a inicia

Diabierna mainta, minister di husticia y asuntonan social sr. Rocco Tjon, tawata presente na e edificio di ex-Codemsa, pa asina presencia e inicio di e trabounan pa loke ta e transformacion di e edificio aki den un centro di husticia. Despues di un periodo basta amplio di planificacion e trabounan a inicia.

E trabounan ta parti den diferente fase, y ta cuminsa cu e parti di destruccion "sloopwerkzaamheden", pa despues nan por continua pa e parti di construccion di e edificio aki. Manera ta conoci e proyecto aki ta encera cu diferente departamento di husticia ta bay wordo ubica akinan. Un proyecto sumamente bunita, caminda ta bay introduci diferente facilidadnan nobo tambe, cu ta bay wordo comparti, entre e diferente departamentonan y di e forma ey crea condicionnan di trabou mucho mas adecua y placentero pa tur e departamentonan. Tambe lo bay introduci departamentonan nobo, manera "beslaghuis", pues tur e materialnan cu ta wordo confisca ta bay tin un sistema caminda nan ta bay wordo registra, automatisa y warda akinan, pa di e forma ey garantisa un proceso mucho mas integro pa loke ta investigacionnan cu ta tuma luga.
Ministerio di Husticia y Asuntonan Social a inverti hopi den e diferente departamentonan hudicial y e proyecto aki ta esun cu ta culmina tur cos. Manera cu e planificacion ta na e momentonan aki, dentro di un luna e trabounan di destruccion lo keda cla, mientras tanto APFA ta planifica e proceso di destaho pa e trabounan di construccion mes por inicia, y si tur cos cana segun planificacion, e edificio lo keda cla pa fin di 2025.
Un proyecto cu a tuma su tempo, caminda despues cu e ley a wordo aproba den Parlamento di Aruba, diferente bishitanan di trabou a wordo haci door di e comision na Hulanda, mirando cu tin diferente facilidadnan nobo ta bay wordo introduci. Pues e meta di e bishitanan di trabou na Hulanda, tawata pa wak con esaki ta wordo conduci na Hulanda pa asina wak con esaki por wordo adapta na Aruba.
Tur e procesonan mester wordo bon alinea na otro, mirando cu ta cinco departamento ta bay wordo ubica hunto, cual a tuma su tempo, pero tawata necesario pa e trabounan tambe por cana mucho mas eficiente. Por ultimo, minister Tjon a gradici henter e leiding y werkgroepen di e departamentonan aki cu a haci posibel cu e trabounan por inicia. Un danki tambe na APFA, kende ta lidera e proyecto, BK Consult cu ta e experto cu a yuda planifica tur cos y e contratista cu a inicia cu e trabounan pa cu e centro di husticia.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante 'portulaca' cu no ta crioyo, y mas...

Den nos edicion di awe di nos column semanal tocante nos idioma nacional Papiamento, nos ta bay atende actualidad. E siman aki un di e noticianan principal tabata e entradanan hudiacial, entre otro den bestuurskantoor, cu segun autoridadnan hudicial a haya e nomber 'Portulaca'. A primera vista esaki ta parce un nomber autentico di Aruba, pero e no ta. E mata cu ta carga e nomber ey tin su nomber for di idioma Latin y ta conoci pa su abundancia di flor den su diferente variedadnan. Ta remarcable cu despues di a usa varios nomber crioyo di mata pa e casonan hudicial di suficiente peso pa duna nan un nomber, awor a opta pa pasa pa nomber cu no tin un relacion special cu Aruba. Por ta cu na sede di e autoridad hudicial nan no tabatin tanto gana pa bay den un serie di nomber di mata crioyo, manera cadushi, tuna, breba, hubada, etc., pasobra esakinan tin como caracteristica comun..., sumpiña, loke por a causa cu hende ta relaciona e casonan cu 'problema', cos cu ta hinca...

Sin embargo, nos no ta sigur di esaki y no ta sigui explora esaki mas. Suficiente pa bisa cu nos flora y fauna ta ofrece bastante nomber apto pa usa, aunke naturalmente na e oficina menciona nan tin tur libertad pa usa e nomber cu nan ta desea.

Pero, esey ta trece nos tambe riba e pregunta: di unda realmente e palabra 'sumpiña' ta bin? Un promer pensamento ta cu e ta bin di Spaño y/o Portugues: 'espina'. Esey por ta e caso, aunke e cambio te cu el a bira 'sumpiña' ta keda intriga nos; por tin otro origen?

Un investigacion digital no ta duna un contesta contundente pa e palabra 'sumpiña' o algo parecido; e referencianan cu nos ta haya ta solamente di Papiamento mes, pues e ta aparenetemente un palabra unico. Ni den Portugues o Spaño nos ta haya un relacion directo pa sumpiña, pero si nos a topa cu 'supino' (o 'supina'), di origen Latin, como adjetivo cu ta significa 'benta o drumi riba lomba' (na Spaño: "una persona en posición supina"). Tambe 'supinación' ta cu referi na lanta bo braza di tal manera cu palma di man ta mustra ariba. O, den sentido figurativo tambe: algo negativo, cu ta presente den grado halto; por ehemplo na Spaño: "una estupidez supina", algo cu ta resalta, ta 'lanta para'. Mas leu nos no ta yega den nos exploracion, pero nos ta keda pendiente y agradecido pa cualkier sugerencia cu ta mustra mas plausible.

Sumpiña na Corsou
E palabra 'sumpiña' ta trece nos riba e experiencia na Corsou, unda e palabra naturalmente ta conoci tambe, pero unda e parti Hulandes di e comunidad a duna muestra di cu nan tambe conoce e fenomeno di 'crioyiza' palabra, aunke nan lo no admiti esey asina facil. E pensamento ta cu crioyiza palabra, adopta y adapta palabra y termino ta algo tipico di e pueblonan cu a crea henter un idioma crioyo nobo, manera nos, orguyosamente, a proposito. Den e caso di e 'sumpiña' esaki den Hulandes di Corsou a bira 'pika', supuestamente adoptando esaki a base di tende hende local ta papia di "sumpiña cu ta hinca bo', o cu "ta pica". Asina bo por tende e Hulandesnan na e isla ta bisa otro: "Ga daar niet op blote voeten lopen, daar heb je 'pika's." Esaki no ta e unico palabra di Hulandes 'crioyiza' cu nos a topa. Di igual forma por ehemplo a bira comun entre e Hulandesnan e palabra 'sushibak', envez di 'vuilnisbak', cu den Papiamento no ta existi, nos ta bisa 'bari di sushi'. Esaki un biaha mas ta muestra di e fenomeno universal di mezcla di idioma, den tur pais y di tur tempo, unda hende di diferente origen y cultura ta topa. Cerca nos, cos di tur dia...

Por baha velocidad di malesa di Alzheimer cu un dieta vegetariano y ehercicio

(USAToday) – Hende cu malesa di Alzheimer den etapa trempan por slow nan deterioro cognitivo mediante dieta y ehercicio, segun un estudio nobo.

Participantenan cu a adheri na un mescla diario di ehercicio aerobico y un dieta mas tanto basa riba mata a slow nan deterioro cognitivo, sinembargo, memoria y pensamento a empeora pa miembronan di un grupo di control cu no a cambia nan habitonan, segun e estudio publica diabierna den Alzheimer's Research and Therapy. E estudio tabata conceptualisa pa Dean Ornish, un dokter y investigador kende su recomendacionnan riguroso di dieta y estilo di bida pa combati malesa cronico a genera debate durante añas entre investigadornan medico.

Investigadornan a adverti cu mester replica e resultadonan prome cu por saca conclusionnan mas amplio. E estudio a conta cu apenas 51 participante, en parti, pa motibo di dificultad presenta pa pandemia di Covid-19.

Pero e estudio di escala chikito na varios estado, ta sugeri cu cambio den estilo di bida por ta otro manera pa combati Alzheimer's, un malesa cu ta horta mente, cu ta afecta 6.9 miyon Mericano. E malesa a blokea investigadornan y companianan di remedi cu a hinca biyones pa desaroya remedi enfoca riba proteina beta-amyloid cu ta acumula den cerebro di pashentnan di Alzheimer.

Dr. Rudy Tanzi, director di McCance Center for Brain Health na Hospital General di Massachusetts y co-autor di e estudio riba dieta y ehercicio, a bisa cu e investigacion nobo ta sugeri cu un dieta vegetariano y ehercicio regular a reduci amyloid den pashent.

Investigadornan no involucra den e estudio ta bisa cu mientras e resultadonan ta prometedor, nan lo kier mira estudionan mas grandi riba e efecto di dieta y ehercicio riba hende cu Alzheimer.

Dieta vegetariano, aerobico y suplemento

E estudio a inclui 51 persona den etapa inicial di malesa di Alzheimer kende a keda asigna 'random' na un grupo cu a adopta cambionan di dieta y ehercicio regular of un grupo di control di cual su miembronan no a haci accionnan asina. E investigadornan a midi e funcion y cognicion di e dos grupo usando varios test usa regularmente den investigacion di Alzheimer's. E estudio a haya cu cambio den estilo di bida "por mehora cognicion y funcion" despues di 20 siman. E grupo di control tabatin señal cu e malesa a empeora, e estudio a reporta.

A duna e participantenan 21 cuminda basa riba mata y snacks cada siman, consistiendo di fruta, berdura, grano henter, bonchi, producto di soya, simia y noten. A pidi nan pa cumpli estrictamente cu e dieta y bebe ocho suplemento y vitamina. E participantenan tambe a cana 30 minuut pa dia, a haci movemento di stretch-training tres dia pa siman, y a busca pa maneha stress mediante meditacion, yoga of stretch un ora cada dia.

Esnan cu a participa den e regimen di dieta y ehercicio tur a reporta miho score riba cuatro test comun di Alzheimer compara cu individuonan den e grupo di control.

Limitacion

E estudio a nota cu tabatin limitacion, incluyendo un falta di diversidad etnico y racial entre participantenan. Participantenan tambe tabata sa cu nan tabata haciendo e regimen di dieta y estilo di bida, y pues nan por a anticipa resultadonan positivo. Pa preveni efecto placebo, e investigadornan a bisa e participantenan cu nan no tabata sa si e cambionan den estilo di bida lo duna resultado.

Sinembargo, Laura Baker, investigador na Wake Forest, a bisa cu no tin suficiente evidencia pa sugeri ainda cu por reverti Alzheimer of otro malesa di demencia mediante dieta y ehercicio. Un declaracion asina mester ta reforsa pa varios estudio di gran escala, evidencia cu ainda no ta existi, el a bisa.

"E idea cu intervencion den estilo di bida por reverti demencia y deterioro cognitivo – mi djis no ta kere cu tin suficiente evidencia pa esey," Baker a bisa. "Y mi ta kere cu e ta creando speransa falso aworaki."

Implementacion di seguridad di scol atrasa: No tin luz berde financiero

(CuraçaoChronicle) - E introduccion di un plan pa seguridad di scol, cual mester keda formalisa como un ley nobo, a ser posponi.

E motibo pa e atraso aki ta cu e Ministerio di Finanzas ta den desacuerdo cu e aspecto financiero di e plan. E informacion aki ta loke e Minister di Educacion, Ciencia, Cultura y Deporte den respuesta na e preguntanan di e sindicato di docente, Sitek.

E ley proponi aki a ser desaroya pa motibo cu e Minister van Heydoorn kier studiantenan y docentenan pa sa kico pa haci den situacionnan di emergencia. E proposicion di e ley aki ta bay back te na 2019. E Ministerio di Finanzas ya caba a otorga un opinion negativo den 2020, declarando cu e plannan no ta suficientemente detaya.

Den su respuesta, Van Heydoorn a skirbi un carta na Ministerio di Finanzas, enfatisando e urgencia di e ley. Sinembargo, esaki no tabata suficiente. E corant di atardi a reporta u e Ministerio di Finanzas kier un descripcion detaya pa cada scol na Corsou delineando e proceduranan interno.

E minister ta mantene cu e ley no mester enfoca riba detaye sino provee un cuadro pa scolnan crea nan propio plan di emergencia. E cuadro aki no ta trata renobacionnan di scol pero ta midi e forma y plan di emergencia.

Marina ta intercepta casi 2 ton di cocaina den Region Caribe

Riba 16 di Mei último Zr.Ms. Groningen a intercepta un transporte di droga di casi 2 ton den Region Caribe.

Dos go-fast a keda descubri pa e avion maritimo di patruya di Wardacosta Region Caribe, despues di cua Zr.Ms. Groningen a drenta den accion. Zr.Ms. Groningen a cuinsa nabega rumbo pa e go-fast nan y a despues a tuma e decision di lansa e helicopter Mericano y su botonan rapido di intersepcion cu tin a bordo e Scuadron di Flota di Marina y LEDET (Law Enforcement Dog Encounters Training) di Wardacosta Mericano.

E contrabandistanan sospechoso no a entrega nan mes sin mas. Esey a sosode numa despues di disparonan dirigi riba e motornan di e botonan. E cuater sospechosonan y e total di 2177kg di cocaina a keda entrega na Wardacosta Mericano. Entretanto e droga a keda destrui y e sospechosonan lo keda persigui na Merca.

Zr.Ms Groningen ta activo atrobe desde april 2024 den Region Caribe. Esaki ta e di tres transporte di droga internista. E barco di Marina Hulandes ta keda lansa entre otro pa operacionnan contra droga den colaboracion varia cu Wardacosta Mericano y Wardacosta Region Caribe Hulandes.

Oficial di polis corupto ta ricibi castigo adicional a corte di apelacion

(CuraçaoChronicle) - Un polis corupto a ricibi castigo adicional na apelacion ayera. E oficial inicialmente a ricibi un sentencia di 30 dia suspendi cu un periodi di libertad condicional di 2 aña y 120 ora di servicio pa comunidad.

E condena nobo ta agrega un prohibicion di 3 aña di traha pa gobierno. Segun e hues e oficial a purba presta placa cu a ser confisca durante un investigacion y di e manera aki abusando di su posicion.

E oficial a reuni cu e victima na un restaurant y a puntra si e por presta 15,000 florin di e placa confisca. E placa a ser horta pa un empleado di e victima su dunado di trabao. Mercilla tabata e investigador di e caso y tabata responsabel pa e placa confisca.

Aunke e oficial a bisa cu e tabata kier presta e placa den capacidad priva for di e dunado di empleo involucra, e corte no a acepta esaki.

Corte a determina cu e incidente tabata simplemente un abuso di su posicion. Un abuso cual por y ta causa daño na e imagen di Curaçao Police Corps y su oficialnan.

Corte ta tuma decision den contra di Greenpeace

(NLTimes) - Gobierno Hulandes no tin cu accelera su esfuersonan pa reduci e deposicion di nitrogeno, corte na Den Haag a declara den caso entrega pa Greenpeace. Sinembargo, e hues a critica e tiki progreso cu gobierno a haci te cu awo den reduci nitrogeno den naturalesa, NOS a reporta.

Greenpeace a entrega e procedencianan sumario aki, pidiendo corte obliga gobierno Hulandes desaroya un plan di accion pa reduci e deposicion di nitrogeno te na 0 pa por lo menos 2040. Tambe tin procedencianan substancial andando riba e mesun topico aki, cual lo presenta dilanti corte den november y trata e caso di nitrogeno cu mas detaye. Greenpeace a entrega e procesonan sumario tambe, pa motibo cu e tabatin miedo di “Warda pa e decision den e procedencianan substantivo cu por yega demasiado laat pa e naturalesa mas vulnerabel.”

E gobierno a argumenta cu e organisacion ambiental a ignora otro interesnan manera economia y empleo den su exigencianan. Reduci emision di nitrogeno na e velocidad cu Greenpeace kier lo tin un “efecto cu lo stroba sociedad,” Abogado di Estado a argumenta durante e audiencia di su caso april. El a bisa cu e gobierno ta na caminda pa reduci emision, sinembargo e otro banda ta cu naturalesa ta hopi mas sensibel pa nitrogeno di loke a spera.

Corte a declara na fabor di e estado, pero tambe a ser critica e falta di progreso. E ta cla cu e naturalesa sensibel pa nitrogeno ta den “mal condicion” y cu e politica di nitrogeno actual “no lo causa un deposicion di nitrogeno den e habitatnan mas vulnerabel cu ta ser reduci na un nivel responsabel den termino corto,” e hues a bisa. E hues a expresa cu e ta considera Greenpeace su preocupacionnan comprendibel.

Potret di NLTimes.

Gabinete ta papia tocante strategia pa combati femicidio pero no ta introduci plan nobo

(NLTimes) - Accion ta urgentemente necesario pa combati e problema di femicidio segun e gabinete Hulandes. 3 minister a detaya e medidanan cu gobierno lo tuma pa preveni cu hende muhe ta ser asesina simplemente a causa di nan genero of nan relacionnan actual of pasa.

“E gobierno kier haci tur loke e por pa para femicidio,” e gobierno a skirbi den un descripcion di e strategia nobo, cual a ser publica diabierna. Sinembargo e “plan di accion” ta solamente un resumen di politicanan cu ta existente caba.

Mas o menos 217 hende muhe y mucha muhe a ser asesina pa violencia entre aña 2018 y 2022. Den 80 porciento di e casonan, e sospechoso ta un persona di nan famia.

E tasa ta cay den 15 porciento die casonan di asesinato of agresion cu ta involucra personanan masculino. “E cantidad di victima anual di femicidio no a disminui durante e periodo aki,” e gobierno a skirbi.

Medidanan existente ta dividi den 4 pilar manera “prevencion primario,” cual den su turno ta inclui 10 prioridad, manera “aumenta e experticio di profesionalnan.” Un vocero di Ministerio di Salud, Bienestar y Deporte no por a specifica ningun accion concreto nobo cu e gabinete lo tuma.

E plan ta inclui algun estudio tocante e posibilidad di tuma pasonan adicional. Por ehempel, e gobierno kier mira si e ta util pa obliga empleadonan di educacion y cuido di salud busca conseho si nan ta sospecha di opresion di hende muhe of violencia contra nan.

E gobierno tambe ta considerando conduci mas investigacion profundo tocante con ta trata e casonan di femicidio.

E gabinete su strategia a bini despues di peticion di parlamentario di GroenLinks-PvdA Songül Mutluer, cual a ricibi sosten di casi henter e Cas di Representante den october. Den un entrevista cu ANP, Songül Mutluer a papia di un “prome paso sumamente importante di reconoce e problema profundo aki” y “un bon prome intento.”

Gobierno di Argentina ta disolve Ministerio di Hende Muhe

(EFE) – Gobierno di presidente Argentino, Javier Milei, a anuncia e ciere di ex-Ministerio di Hende Muhe, departamento encarga di proteccion contra violencia di genero di e Administracion anterior, e cual tabata lidera pa e ex-presidente peronista Alberto Fernandez (2019-2023), segun un anuncio di Ministerio di Husticia a indica.

"Den linea cu e mandato di presidente Javier Milei di disminui e tamaño di Estado y di elimina organismonan politisa, na december 2023 –fecha unda autoridadnan di gobierno nobo a asumi- Gobierno Nacional a dispone cu Ministerio di Hende Muhe, Genero y Diversidad ta bay transforma den un subsecretaria mientras tabata completa su ciere," e comunicado oficial a informa.

"E dependencia aki a pasa na Ministerio di Husticia y awe (ayera) a resolve su eliminacion definitivo," e nota a bisa. Segun criterio di Gobierno di Milei, e ministerio aki "a ser crea y utilisa pa Administracion anterior cu fin politico-partidario, pa propaga y impone un agenda ideologico, contrata militantenan y organisa charlanan."

"Ningun di e accionnan ey a contribui cu e disminucion di indice di delito," referiendo na e number di feminicidio cu ta registra na e pais, casi 245 pa aña, "al contrario, e pueblo Argentino tabata testigo di un orientacion ideologico den e defensa discriminatorio di e victimanan," Ministerio di Husticia a agrega.

Gobierno di Milei a enfatisa e necesidad di su decision di afirma "cu e decision aki ta coresponde na nos compromiso cu transformacion, eficiencia y reduccion di estado, continuando semper cu defensa y proteccion di ciudadanonan contra violencia."

E ciere di subsecretaria di Proteccion Contra Violencia di Genero a ser anticipa caba na e titular di e departamento aki, Claudia Barcia, ken ayera mes a presenta su renuncia na e funcion.
Barcia a bisa cu Ehecutivo di Milei tabatin proyecta caba e eliminacion e area di Gobierno di Argentina aki, un pais na unda den promedio, cada 35 ora un hende muhe ta muri debi na violencia machista.

Di su parti, fuentenan di Secretaria di Derechonan Humano (DDHH) a indica cu ta trata di un "restructuracion" y cu "a kita e herarkia di subsecretaria cu e obhetivo di optimalisa recursonan."

Esaki tabata e ultimo organismo cu tabata keda di e Ministerio di Hende Muhe, Genero y Diversidad anterior, cu Milei a clausura despues di asumi presidencia dia 10 di december di aña pasa, e renuncia di Barcia ta produci despues cu dialuna ultimo miles di persona a realisa e marcha "Ni una Menos" pa reclama e declaracion "di emergencia nacional" pa violencia machista y expresa nan rechaso na reformanan di Ehecutivo, na ken ta atribui un discurso di acoso pa hende muhe y ta acusele di restringi e politica publico den materia di genero.

Organisacion Mundial di Salud a aclaria cu morto di Mexicano no ta pa via di grip aviar

(DW) – Un portavos di Organisacion Mundial di Salud (OMS) ayera a aclaria cu e fayecimento reciente di un pashent na un hospital di Mexico no ta atribui na grip aviar provoca pa virus H5N2, sino pa "diferente factor" ya cu e pashent tambe tabata sufri di otro malesa.

"Ta importante pa indica cu e morto ta pa varios factor, no ta atribui na virus H5N2," e portavos di OMS Christian Lindmeier a bisa den un conferencia di prensa. El a recorda cu e pashent a yega na hospital despues di haya sintomanan durante varios siman y a fayece e mesun dia cu a ser examina den e centro di salud. Despues di esey, a realisa pruebanan den cual a Sali positivo pa H5N2.

Cu e declaracion aki, e organismo sanitario mester a rectifica tocante e informacion cu nan a saca den un comunicado di diaranson ultimo cu a causa preocupacion internacional.

E victima ta un homber di 59 aña cu a fayece dia 24 di april ultimo y no ta conoci e fuente di exposicion na e virus cu a ser reporta den parhanan na Mexico.

Segun OMS, e homber cu tabata biba na central Estado di Mexico, no tabatin antecedentenan di exposicion na parhanan manera galiña of otro bestia.

Segun familiarnan, e pashent tabata den cama debi na otro malesanan, pero dia 17 di mei a haya kentura, dificultad pa hala rosea, diarea, sacamento y malestar general, 24 di april a drenta den hospital na unda a fayece e mesun dia debi na complicacionnan di loke e tabata padece.

Esaki ta e prome caso di e virus aki cu frecuentemente ta registra den parhanan, aunke otro subtipo di grip aviar, manera H5N1, a ser diagnostica den personanan di varios pais durante e dos ultimo decada (cerca di 900 caso, e mita di nan mortal).

E vocero di OMS a destaca cu e investigacion di e caso ta andando, pero no a confirma si lo conduci na un reevaluacion di e situacion global di grip aviar (te awor e organisacion ta considera cu e riesgo sanitario di e malesa aki ta chikito, maske tin brotenan de parhanan y bestianan).

Autoridadnan di Mexico a sigura "cu no ta existi riesgo di contagio pa e poblacion cu e deteccion di e prome caso humano di grip aviar na Mexico, ya cu no tin un fuente identifica di infeccion."

Na maart a bira conoci cu bacanan di Texas y Kansas tabata infecta di grip aviar, y dianan despues, funcionarionan di Departamento di Agricultura di Merca (USDA) a confirma casonan den varios baca di Michigan cu tabatin contacto cu esun di Texas.

Republica Dominicana: Gobierno ta bisa cu lo aproba tur reforma necesario

(DiarioLibre) – "Den e periodo aki di gobierno nos tin plan di pasa tur, aproba tur, pa construi e pais cu e Dominicanonan merece," asina vocero di Presidencia, Homero Figueroa, a referi tocante e reformanan na final di e reunion di Conseho di Minister y Directornan, lidera pa presidente Luis Abinader.

El a bisa cu na e momentonan aki gobierno ta diseñando e strategia di comunicacion pa acorda e proceso amplio di reformanan cu nan ta bay propone na e pais.

"Ta importante pa puntualisa e plural di e palabra reformanan pasobra nan ta varios, presidente di e Republica a propone na e pais mas di 12 reforma," el a indica.

Entre e reformanan cu e gobierno ta plantia, tin e reforma fiscal, e reforma constitucional, reforma laboral, reforma di seguridad social, entre otro.

Den e reunion, cu a tuma luga den e Conseho di Gobierno na e Palacio Nacional y cu a extende pa mas di un ora, nan a aborda tambe e temanan relaciona cu e crecemento di e economia, dengue, desempleo y desasternan natural.

Nan a revisa tambe cu e minister di Economia, Pavel Isa, e estado di e situacion di economia di e pais. El a cita cu

e crecemento ta permanece robusto, ariba di 5%, mientras cu e inflacion, el a señala, ta den e rango inferior di e rango di meta.

"Boso sa cu e rango di meta ta 4% mas o menos, y aworaki e ta cerca di 3%, dus esaki kiermen cu e gobierno aki tabata eficaz den proteha e presupuesto di e famia Dominicano," el a expone.

Tocante e comportamento di dengue, e vocero a puntualisa cu esaki ta bao di loke nan a proyecta y cu solamente dos persona a fayece pa motibo di e virus aki.

Di mesun manera nan a revisa tambe e cifra di desempleo, unda el a destaca cu actualmente tin un cifra di desempleo di 5.1%. "Republica Dominicana pa prome biaha a alcansa e cifra di dos miyon di hende muhe trahando," el a subraya.

Nan a evalua tambe e ultimo desasternan natural cu a impacta e pais. Tocante e tema aki a referi e minister di Agricultura, Limber Cruz, ken a indica cu nan a presenta na e hefe di Estado un solicitud di declaracion di emergencia o desaster na e Liña Noroeste pa e frecuencia di disturbionan, bientonan fuerte y tornado, manera nunca antes mira na Republica Dominicana.

Trinidad y Tobago: Minister di Finanzas ta bisa cu e proximo tres aña ta desafiante

(TrinidadExpress) - Minister di Finanzas Colm Imbert a pinta un potret tristo di e estado di e finanzas di e pais debi na un ingreso di petroleo y gas mas abou di loke tabata proyecta y a bisa cu e proximo tres aña lo ta hopi desafiante, for di un perspectiva di ingreso.

Pa e motibo ey el a enfatisa e necesidad pa colecta impuesto pa aumenta ingreso, pues el a revela cu e deficit di e pais pa aña fiscal 2024 a aumenta na mas o menos 9 biyon, en bes di e calculacion inicial di 5 biyon.

Diahuebs, e Corte di Apelacion a otorga un mandato provisional pa evita cu gobierno por implementa e Autoridad di Ingreso di Trinidad y Tobago (TTRA) te por lo menos dia 25 di september.

Den su declaracion, cu el a presenta na corte, Imbert a detaya e necesidad urgente di e gobierno pa operacionalisa e TTRA, bisando cu retraso den esaki a costa e pais 2 biyon di ingreso cu nan por a colecta den impuesto.

E minister a bisa cu segun un plan strategico, ora e TTRA ta den operacion, ta spera pa logra, entre otro cos, un aumento den ingreso di impuesto entre 3 biyon te 10 biyon anualmente, y e tabata spera cu por a lansa esaki formalmente pa final di juli 2023.

E minister a nota cu e economia di T&T ta basa riba petroleo y gas y su rendimento ta depende hopi di e presion internacional y e cantidad di petroleo y gas cu ta produci den e pais.

El a admiti cu e presupuesto di 2024 tabata basa riba un prijs mas halto di petroleo y gas cu no a materialisa.

El a bisa cu e prijs di petroleo y gas pa e prome seis lunanan di aña fiscal 2024 tabata mas abou cu e prijsnan riba cual e presupuesto tabata basa.

"E prijs promedio petroleo produci na Trinidad y Tobago a cay bou di e US$85 pa bari proyecta, na $81.04 pa bari, y e prijs neto di gas natural a keda solamente na US$3.22 pa MMBtu of 36% bou di e prijs di presupuesto," el a indica.

"Ta importante pa nota cu ingreso di gas natural ta dos tercera parti di tur ingreso di petroleo, petroleo y gas, asina cu esaki ta un falta significante den e prijs real di gas pa e prome mita di aña fiscal 2024 compara cu e prijs proyecta ta hopi serio," el a bisa.

Imbert a revela cu e produccion di petroleo y gas pa e prome seis lunanan di aña fiscal 2024 a keda tambe na 15% y 5%, respectivamente, bou di e volumen cu tabata spera originalmente pa 2024. Esaki ta un variacion significante di e cifranan di presupuesto y ta un motibo serio di preocupacion y ta haci cu e operacion rapido di e Autoridad di Ingreso ta mas urgente.

Prins William ta usher den boda di Duke di Westminster

(AP) — Prins William a tuma un dia off di su debernan real ayera pa fungi como usher na e boda di su amigo Hugh Grosvenor, duke di Westminster, un evento interumpi brevemente pa manifestantenan ambiental.

E boda di Grosvenor, 33, uni di e doñonan di tereno mas rico di Reino Uni, na su partner Olivia Henson, 31, ta un di e eventonan di sociedad halto di e aña aki na Reino Uni.

William, 41, a yega cu e otro ushernan na Chester Cathedral den nort west di Inglatera prome cu e servicio merdia. E sitio ta cerca di estado Eaton Hall di 4mil hectar, unda e invitadonan tabata programa pa atende un recepcion priva.

Centenares di persona a reuni pafo di e catedral pa mira e evento, y a aplaudi e yegada di Grosvenor, bisti den un trahe di mainta, y Henson bistiendo un shimis blanco di diseñador Britanico, Emma Victoria Payne. Su velo largo, bisti riba un tiara, a bula den biento.

Mientras e pareha a sali for di e catedral pa sunchi dilanti di e multitud wardando, dos manifestantenan ambiental a spray puiro oraño for di un fire extinguisher. Polis a saca nan rapidamente.

Polis di Cheshire a bisa cu un muhe di 69 aña y uno di 73 aña a keda aresta bao sospecha di ofensa contra orden publico. E grupo Just Stop Oil a bisa cu e dos tabata su miembronan, exigiendo un fin na extraccion di combustible fossiel.

Grosvenor ta padrino di Prins George, 10, yiu mas grandi di William y su esposa Catherine, prinses di Wales. Catherine, kende ta ricibiendo tratamento pa cancer, no tabata presente na e boda. Ruman chikito di William, prins Harry, kende ta biba na California cu su esposa Meghan y nan dos yiu, tambe tabata ausente.

Grosvenor a hereda su titulo cu 25 aña di edad ora su tata a fayece na 2016. Su ancestro, Sir Thomas Grosvenor, a casa cu heredera Mary Davies y a adkeri loke e tempo ey tabata marshland na 1677. Durante e generacionnan e famia a desaroya e tereno pa bira dos di e barionan mas rico di Londres, Mayfair y Belgravia.

Grosvenor Estate di e famia ta doño di 121 hectar di tera na Londres, como tambe tereno rond di Reino Uni y espacio di vivienda, oficina y retail rond mundo.

E Sunday Times Rich List ta calcula rikesa di e duke na tiki mas cu 10 biyon pounds ($12.8 biyon.)

Muhe kende ta bisa cu e ta e Martha berdadero di 'Baby Reindeer' ta demanda Netflix pa difamacion

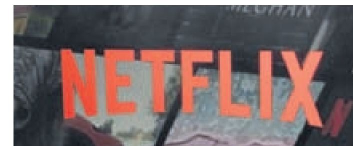
(AP) – Un muhe kende a bisa cu e ta e inspiracion pa e acosador den centro di "Baby Reindeer" di Netflix a demanda e gigante di streaming diahuebs pa difamacion, y ta buscando al menos $170 miyon den daños.

Fiona Harvey, abogado Escoces bibando na Inglatera, kende ta bisa e personahe Martha den e serie limita mira ampliamente ta claramente basa riba dje, a entrega e demanda den corte federal na Los Angeles, cu tambe ta alega cu Netflix ta negligente, intencionalmente a somet'e na sufrimento emocional y a viola su derecho na publicidad.

Den e comedia preto Britanico basa riba un one-man stage show di Richard Gadd, Gadd ta hunga un doppelganger yama Donny Dunn, kende den su trabao diario na un bar ta duna Martha, un cliente cu ta hari facil, un copi te gratis. Eventualmente Martha ta bira un acosador cu ta mand'e diesmiles di e-mail, tweet e centenares di biaha, ta kibra un boter riba su cabes y ta saca su wowo, ta abusa di dje sexualmente y eventualmente ta aresta y manda prison.

Segun e demanda, nada di esaki a sucede.

"E mentira cu e acusadonan a bisa tocante Harvey na 50 miyon persona rond mundo ta inclui cu Harvey ta un acosador dobel condena kende a keda sentencia cu cinco aña di prison, y cu Harvey a abusa sexualmente di Gadd," e demanda ta bisa. "E

acusadonan a bisa e mentiranan aki, y nunca a stop, pasobra e tabata un miho storia cu e berdad, y miho storianan a gana placa."

Harvey tampoco nunca anteriormente a acosa un agente di polis, manera Gadd ta haya sa den e show, e demanda ta bisa.

Neflix a responde cu un declaracion bisando: "Nos tin intencion pa defende e asunto aki vigorosamente y pa para pa derecho di Richard Gadd pa conta su storia."

E demanda ta alega cu e streamer no a haci nada pa determina si e acoso, abuso y condena tabata corecto, ni a haci nada pa componde e relacion real entre Harvey y Gadd. "Netflix y Gadd a destrui [Harvey] su reputacion, su caracter y su bida," e demanda ta bisa.

E show a premier riba Netflix na april, y Harvey publicamente a bin dilanti y a duna un entrevista na periodista Piers Morgan un luna despues. Pero e demanda ta bisa cu audiencia y medionan Britanico a identifica Harvey prome cu esey y nan a atorment'e constantemente desde esey.

Esaki tabata posible, e demanda ta bisa, pasobra riba e show, Martha a crea postnan riba rednan social identico na posts di Harvey cu por busca, incluyendo uno den cual e ta bisa "mi cortinanan tin mester urgente di wordo colga," cual e show ta usa como un eufemismo.

E demanda tambe ta alega cu Harvey tin un "parecido inkietante" cu Martha, bisando cu su "acento, manera di papia y ritmo" ta "indistinguible."

E demanda ta bisa cu e declaracion di e serie na comienso di su prome episodio, cu ta un storia berdadero, ta "e mentira mas grandi den historia di television" y cu su difamacion di Harvey ta "na un magnitud y escala sin precedente."

Harvey ta buscando tur ganashi di "Baby Reindeer" y ta pidi castigo y otro dañonan, cu lo yega na un total di al menos $170 miyon.

New York ta move pa prohibi feeds 'adictivo' di rednan social pa mucha

(AP) — Legislatura di estado di New York ayera a pasa legislacion cu lo permiti mayornan blokea nan yiunan di ricibi postnan sugeri pa algoritmo di e plataforma riba rednan social – un regulacion cu ta purba di controla e feeds cu criticonan ta argumenta ta adictivo pa mucha.

Gobernador Kathy Hochul, un Democrata, ta spera di firma e ley.

E movida ta yega memey di preocupacion aumenta tocante uso di rednan social entre mucha y un empuhe pa regula plataformanan tecnologico den diferente manera na nivel estatal y federal. Den practica, e ley lo stop plataformanan di mustra postnan sugeri na hende bao edad di 18 aña, contenido cual e legislacion ta describi como "adictivo." Na lugar di esaki, mucha lo ricibi post solamente di cuentanan cu nan ta sigui. Un menor toch por haya e postnan sugeri si e tin loke e ley ta defini como "permiso verificable di e mayor."

E legislacion tambe lo blokea plataformanan di manda notificacion di postnan sugeri na menornan entre mey anochi y 6am sin permiso di mayornan.

E legislacion ta encarga procurador general Letitia James, kende a pusha pa e legislacion, di bin cu regla pa determina tanto edad di e usuario como un mecanismo pa determina permiso di mayor. E ley lo drenta na vigor 180 dia despues cu James establece e guianan aki.

"Nos muchanan ta sufriendo un crisis di salud mental, y rednan social ta basha gasolin riba e candela y generando ganashi for di e epidemia," James a bisa.

Igual cu cualkier esfuerso regulador contra companianan di rednan social, e legislacion di New York a ricibi resistencia pisa di industria tecnologico, cu ta argumenta cu ta censurando website inconstitucionalmente. Tambe tin pregunta di criticonan riba con verificacion di edad lo traha, y si e proceso aki lo mina e privacidad di usarionan hoben.

Algun plataforma a scoge pa agrega control di mayor na nan site mientras presion regulatorio ta aumenta. Meta, compania mama di gigantenan di rednan social, Instagram y Facebook, aña pasa a revela hermentnan pa permiti mayornan pone limite di tempo y monitor con hopi tempo nan yiu ta pasa riba Instagram, entre otro.

Otro estadonan a move pa regula uso di rednan social entre mucha, cu resultadonan variando.

Utah a renoba su restriccionnan pa hubentud riba rednan social e aña aki despues cu nan a keda reta den corte. Na Arkansas, un hues federal a blokea un politica rekeriendo permiso di mayor pa menornan traha un cuenta riba rednan social.

Na nivel federal, legisladornan a tene varios audiencia congresional tocante seguridad di mucha riba rednan social, pero no a pasa legislacion amplio riba e tema.

Asamblea di estado di New York a pasa e legislacion diabierna. Senado estatal a pas'e diahuebs.

Chauffeur ta sortia mucho na man robes y bus a pasa raspa e auto

Dialuna mainta a drenta informe di un accidente na Siribana panort di Fa Yang, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprone cu aki ta trata di un accidente unda un chauffeur a bay sortia pero el a para mucho na man robes y un bus contrario lo a pasa rasp'e. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Polis a detene bendedor di droga di otro bario cu a bin bende droga na Sero Patrishi

Diaranson atardi a drenta informe di cu tin un persona sospechoso cu lo ta den un Toyota Starlet para dilanti un cas y lo ta bendiendo droga cu e hobennan, mesora a dirigi patruyanan na e sitio.

Na yegada di e patruyanan strategicamente nan a blokia e caya y a bay atende cu e persona unabes cu nan a descubri droga den su poder a detene y a confisca su auto pa mas investigacion. Un rato despues a bolbe detene un otro persona na e mesun sitio ey tambe relaciona cu bendemento di droga.

SV Britannia ta titula campeon di Aruba division Honor

Diaranson anochi a tuma lugar e gran final di Aruba su futbol ora cu e pumanan di Piedra Plat esta SV Britannia a topa cu e abehanan di Dakota den stadion Frans Figaroa na Noord.

E expectativa tabata grandi pasobra segun analistanan di futbol local e dos ekiponan cu mihor a perform durante campeonato 2023/24 a yega final. E wega mes tabata ariba un nivel hopi halto y ambos ekipo cu respet pa otro.

SV Britannia ta bay ariba 1-0 cu gol anota pa Pieter Susebeek despues di a ricibi un bunita paso di Luis "Coco" Estrada pa haci e wega 1-0, pero no a dura mucho cu Dakota ta reacciona pa empata e wega na 1-1.

Despues di esey e muchanan di Piedra Plat tabata tin un poco mas dominio ariba e wega pero no ta probecha di e oportunidadnan cu a presenta y di otro banda Dakota tabata bon planta ariba tereno. Asina tambe e 90 minuutnan reglamentario ta pasa empata na 1-1 y asina ta pasa pa hunga tempo extra esta 15 minuut pa banda y aki tambe e wega ta keda empata y akinan e dos coachnan esta Jona Lake y Renier Pareaz na di 119 minuut ta tuma e curashi pa cambia nan portero estelar esta Navaro di Dakota ta y Kendrick Dania di Britannia pa hinca nan porteronan di reserve y mester bisa cu e portero di Britannia cu a drenta ta Ziyon Croes di 15 aña.
Akinan ta unda cu e muchanan di Piedra Plat ta sali victorioso cu score di 5-4 y asina ta titula campeon di Aruba un biaha mas.
SV Britannia kier a gradici su directiva encabesa pa Cedric Werleman, Team managernan Lisa Montero y Lisje Werleman, staff di coach Renier Paraez, Gregory Tromp, Lerjan Cascres, Luis Murillo, Carlos Geerman y demas cu a yuda di un forma of otro.

Sin lubida e fanaticonan cu a responde pa bin apoya Britannia den stadion Frans Figaroa na Noord.

Ta felicita tur hungador cu a forma parti di division Honor e aña aki cu ta; Jorge Aponza, Juan Largacha, Moises Abduber, Juel Balentien, Gregorio "Chito" van der Biezen, Jian Burgos, Junaron Cannegieter, Ashton Charles, Nathan Charria, Juan Diego Croes, Ziyon Croes, Ludgeneson "Ludgi" de Cuba, Meldrick Dabian, Kendrick Dania, David Dubero, Jose Luis "Coco" Estreada, Rodnay Falcon, Jeremy Fontaine, Joel Geerman, Edhyon Hersilia, Rolston "Maka" Jeffery, Noe Kolman, Nathan Lacle, Carlson Lopez, Stiven Melchor Rua, Webster Merveille, Arien de Mey, Ludwig Molenaar, Shermar Monticeuex, Sebastian Montoya, Ediomar Paula, Edgardo Peralta, Andre Ras, Jona Ruiz, Pieter Susebeek, Thair Thode, Jaime Torres, Jeremy Trimon, Ethan Tromp y Obi Tromp. SV Britannia campeon 2023/24.

AVB ta comparti potret di seleccion di Aruba den training pa clasificacion pa Mundial

Awe diasabra 8 di juni, seleccion di Aruba ta enfrenta Corsou na Completho Deportivo Guillermo Prospero Trinidad, na Dakota. E partido aki ta pa clasificacion pa Mundial di FIFA.

Seleccion di Aruba ta bezig ta train duro, y AVB ta compartiendo nan actividadnan riba nan pagina di Facebook. Ban apoya seleccion di Aruba awe!

Accidente pa falta di preferencia na e "T-weg" di salida for di San Barbola

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente banda di e rotonde Tarabana, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente pa falta di preferencia. Afortunadamente ningun hende a resulta herida

Polis a para pa controla un auto para banda di caminda cu luz y motor cendi

Diahuebs madruga durante patruya na Ponton polis a nota un auto para banda di caminda cu su motor y luznan cendi, mesora polis a para baha bay atende cu e chauffeur.

A bin resulta cu e number di auto no ta paga y polis a atende cu e chauffeur. Despues di a duna e chauffeur un boet e chauffeur por a bandona e sitio.

Chauffeur di Nissan Cube a baha caminda, dal den piedra y bolter

Diahuebs madruga a drenta informe di un accidente na Sasaki Weg na e rotonde banda di Superfood, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente unda cu e chauffeur di un Nissan Cube pa pega soño tras di stuur baha caminda dal na e piedranan y bolter. Afortunadamente tanto e chauffeur como e ocupante no a resulta herida.

Dos turista kedando na un apartamento Air Bnb a core sconde den baño ora intruso a drenta

Diaranson anochi a drenta informe di cu dos turista a core drenta sconde den baño ora intruso a bula cura halto di nan apartamento Air Bnb na Boegoeroei, mesora a dirigi patruyanan na e sitio.

Na yegada di e patruya e damanan a conta nan cu 10 minuut prome un persona a bula e muraya halto di nan apartamento Air Bnb pero e intruso a bay caba. Nan a duna polis e descripcion di e intruso.

Polis a rondia den e area y a puntra algun persona pero e unico cos cu bisiñanan a mira ta un persona riba bais cu flanel cura pasa bay pabao. Polis ora tabata bayendo pa e sitio a mira e ciclista ey tambe pero ora a bolbe pa check e ya esaki a bay caba for di e area of a sconde bon un caminda.

Accidente cu herido pa falta di preferencia

Diahuebs atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida dilanti 88 Foodmart na Macuarima, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente unda e chauffeur di e Suzuki blanco biniendo di zuid a bay bira na man robes, pero no a duna preferencia na e trafico contrario y nan a dal basta duro contra otro. Debi na e fuerte impacto ambos chauffeur a resulta herida y tambe un mucha sinta patras den e auto contrario.

Na yegada di e ambulance nan a atende e victimanan y a transporta nan pa hospital.

Accidente pa falta di preferencia na Santa Cruz

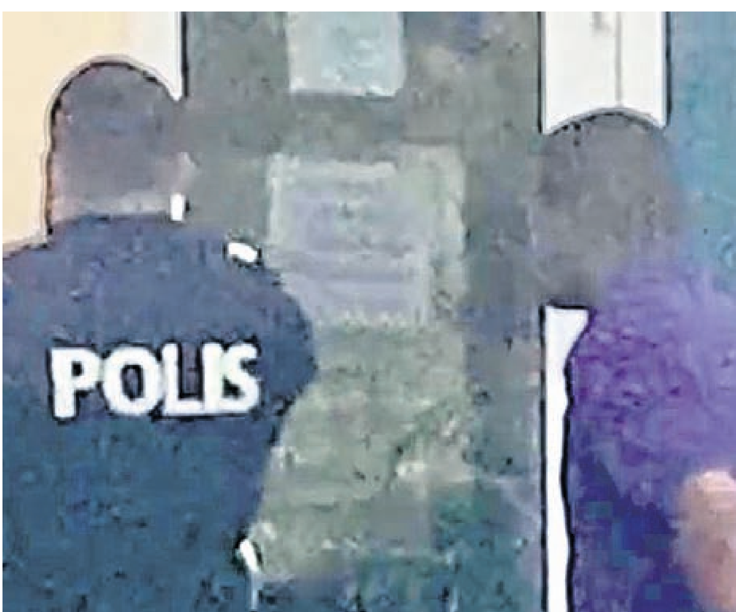

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente banda di e cede di M.E.P. na Santa Cruz, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin comprende cu aki ta trata di un accidente pa falta di preferencia unda e s.u.v. biniendo for di pabao no a para duna preferencia na e Toyota cu tabata bini di nort y e s.u.v. a dal e Toyota den banda. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Polis a logra captura sospechoso cu tabata coba den tas di turista

Diahuebs atardi durante cu polis tabata patruyando riba beach, nan a ser para pa un pareha turista cu a bisa cu ora nan tabata den lama, nan a mira un homber na biña bisti ta coba den nan tas.

Ora nan a grit'e, el a sali core bay. Polis a busca rond y a logra topa cune. Eynan di biaha a deten'e y nan a hib'e strandpolitie unda nan a caba di atende cune.

Polis di bario Oranjestad hunto cu City Inspector, Serlimar y bombero a bay pa 2 cacho maltrata

Despues di algun dia di tende di un caso di cacho maltrata na Dominicanessenstraat, diahuebs mainta polis si bario, K9 unit, City Inspector, Bombero y Serlimar a presenta na e sitio pa wak un situacion y atende na e adres.

Eynan a bin haya 2 cacho morto na skelet y otro 2 bibo. Ademas a comprende cu lo tin un hende ta biba na e parti di 2 piso den un camber y pa controla con ta cune.

Polis a logra captura e 2 cachonan bibo y Serlimar a bay cu e cadaver di e otro 2 cachonan. Bombero a subi ariba na e di 2 piso, pero no a haya e persona.

Trekkingslijst van de Landsloterij

7de trekking — **6 juni 2024**

EEN HEDEN

1 300

TIEN TALLEN

16 250
34 125
41 200
67 300

HONDERD TALLEN

116 250
134 125
138 300
141 200
151 300
159 300
198 300
216 250
234 300
241 200
257 300
272 300
275 300
316 250
334 125
335 300
341 200
416 250
424 300
434 125
441 200
478 300
516 500
534 125
541 200
549 300
616 250
634 125
641 200
653 300
675 300
716 250
717 300
734 125
734 300
741 200
757 300
796 300
807 300
816 250
821 300
834 125
838 300
841 400
844 300
890 300
916 250
929 300
934 125
941 200
985 300
988 300

EEN DUIZEND

1008 300
1016 250
1019 1000
1034 125
1041 200
1065 300
1077 300
1085 300
1103 300
1116 250
1133 300
1134 125
1141 200
1162 300
1181 300
1204 300
1212 300
1216 250
1230 300
1234 300
1241 200
1258 300
1269 300
1276 300
1304 300
1316 250
1334 125
1341 200
1355 750
1416 250
1421 300
1434 125
1441 200
1469 300
1487 300
1516 500
1534 125
1541 200
1556 300
1598 300
1616 250
1634 125
1641 200
1652 300
1716 250
1733 300
1734 125
1741 200
1803 300
1816 250
1834 125
1841 400
1842 300
1855 1000
1858 300
1898 300
1916 250
1934 125
1941 200
1981 300
1987 300
1998 300

TWEE DUIZEND

2016 250
2030 300
2034 125
2038 300
2041 200
2062 300
2067 300
2098 300
2116 250
2116 300
2134 125
2141 200
2151 300
2171 300
2206 300
2214 300
2216 250
2234 300
2241 200
2302 300
2316 250
2325 300
2334 125
2341 200
2351 300
2383 300
2407 300
2416 250
2434 125
2437 300
2441 200
2501 300
2516 500
2534 125
2540 300
2541 200
2543 300
2562 300
2600 300
2606 300
2616 250
2634 125
2641 200
2668 300
2705 300
2716 250
2733 300
2734 125
2741 200
2779 300
2781 300
2788 300
2800 300
2816 250
2834 125
2841 400
2848 1000
2854 300
2885 300
2916 250
2934 125
2941 200
2975 750

DRIE DUIZEND

3016 250
3022 300
3030 300
3034 125
3041 200
3064 300
3071 300
3073 300
3076 300
3114 300
3116 250
3134 125
3141 200
3170 300
3216 250
3234 500
3241 200
3256 300
3294 300
3313 300
3316 250
3334 125
3334 300
3341 200
3368 1000
3381 300
3397 300
3404 300
3416 250
3418 300
3434 125
3441 200
3483 300
3498 300
3516 500
3534 125
3541 200
3559 300
3568 300
3572 300
3583 300
3595 300
3603 300
3616 250
3634 125
3641 200
3703 300
3716 250
3716 300
3734 125
3741 200
3760 300
3783 300
3816 250
3834 125
3837 300
3838 300
3841 400
3846 300
3874 300
3888 300
3916 250
3934 125
3936 300
3941 200
3996 300

VIER DUIZEND

4016 250
4024 300
4025 300
4027 300
4034 125
4041 200
4093 300
4116 250
4134 125
4141 200
4161 300
4166 300
4182 300
4203 300
4216 250
4233 300
4234 300
4241 200
4244 300
4272 300
4298 300
4316 250
4324 300
4334 125
4341 200
4416 250
4434 125
4441 200
4456 300
4474 300
4516 500
4534 125
4541 200
4543 300
4554 300
4559 300
4616 250
4634 125
4641 200
4646 300
4716 250
4727 300
4734 125
4741 200
4743 300
4754 300
4760 300
4768 300
4816 250
4834 125
4838 300
4841 750
4880 300
4888 300
4894 300
4895 300
4916 250
4934 125
4941 200
4971 300
4984 300
4985 300

VIJF DUIZEND

5009 300
5016 250
5033 300
5034 125
5041 200
5047 300
5073 750
5075 300
5116 250
5134 125
5141 200
5216 250
5222 300
5228 300
5234 300
5241 200
5264 300
5277 300
5284 300
5316 250
5334 125
5341 200
5350 300
5364 300
5371 300
5378 300
5393 300
5396 300
5405 300
5409 300
5410 300
5416 250
5417 300
5419 300
5434 125
5435 300
5441 200
5447 300
5463 300
5488 300
5501 300
5516 500
5534 125
5541 200
5607 300
5610 300
5616 250
5627 300
5634 125
5638 300
5641 200
5667 300
5716 250
5734 125
5741 200
5756 300
5758 300
5781 300
5816 250
5824 300
5834 125
5839 300
5841 400
5847 300
5916 250
5934 125
5941 200
5957 300
5961 300
5976 300
5986 300

ZES DUIZEND

6016 250
6029 300
6034 125
6041 200
6049 300
6078 300
6084 300
6106 300
6116 250
6134 125
6141 200
6168 300
6177 300
6178 300
6207 300
6214 300
6216 250
6234 300
6241 200
6245 300
6255 300
6316 250
6334 125
6341 200
6357 300
6379 300
6416 250
6419 300
6434 125
6434 300
6441 200
6472 300
6504 300
6516 500
6518 300
6534 125
6541 200
6592 300
6616 250
6620 300
6629 300
6634 125
6641 200
6677 300
6681 300
6684 300
6689 300
6709 300
6716 250
6716 300
6734 125
6741 200
6742 300
6759 300
6803 300
6816 250
6818 300
6834 125
6841 400
6902 300
6916 250
6919 300
6934 125
6941 200
6955 300
6960 300
6975 300

ZEVEN DUIZEND

7016 250
7019 300
7023 300
7032 300
7034 125
7041 200
7042 300
7060 300
7074 300
7089 300
7097 300
7116 250
7134 125
7141 200
7144 300
7159 300
7176 300
7184 300
7216 250
7234 300
7241 200
7248 300
7305 300
7306 300
7312 300
7316 250
7334 125
7341 200
7343 300
7344 300
7367 300
7390 300
7407 300
7416 250
7422 300
7429 300
7434 125
7441 200
7456 300
7486 300
7490 300
7516 500
7519 300
7534 125
7535 300
7541 200
7552 300
7568 300
7603 300
7616 250
7628 300
7634 125
7641 200
7659 300
7687 300
7716 250
7734 125
7741 200
7758 300
7791 300
7816 250
7834 125
7841 400
7847 300
7907 300
7916 250
7925 300
7927 300
7934 125
7940 300
7941 200
7954 300
7985 300
7999 300

ACHT DUIZEND

8004 300
8016 250
8034 125
8037 300
8041 200
8058 300
8062 300
8075 300
8077 300
8101 300
8102 300
8116 250
8120 300
8124 300
8134 125
8141 200
8192 300
8216 250
8220 300
8225 300
8234 300
8241 200
8244 300
8248 300
8275 300
8287 300
8290 300
8312 300
8316 250
8334 125
8341 200
8342 300
8354 300
8400 300
8408 300
8414 300
8416 250
8416 300
8428 300
8434 125
8441 200
8444 300
8448 300
8457 300
8491 300
8505 300
8510 1000
8511 1000
8512 1000
8513 1000
8514 1000

****
1STE PRIJS
****

8515 3750
8516 500000
8517 3750

****

8518 1000
8519 1000
8534 125
8541 200
8549 300
8585 300
8608 300
8614 300
8616 250
8634 125
8641 200
8646 300
8665 300
8669 300
8683 300
8716 250
8734 125
8741 200
8779 300
8797 300
8798 300
8807 300
8816 250
8834 125
8841 400
8857 300
8871 300
8879 300
8916 250
8929 300
8934 125
8941 200
8956 300
8975 300
8976 300

NEGEN DUIZEND

9016 250
9030 300
9034 125
9041 200
9046 300
9071 300
9115 300
9116 250
9134 125
9141 200
9178 300
9184 300
9204 300
9216 250
9233 300
9234 300
9241 200
9249 300
9252 300
9273 300
9316 250
9316 300
9334 125
9341 200
9375 300
9382 300
9416 250
9434 125
9434 300
9441 200
9449 300
9462 300
9483 300
9516 500
9521 300
9534 125
9541 200
9542 300
9586 300
9609 300
9616 250
9634 125
9639 300
9641 200
9644 300
9690 300
9695 300
9698 300
9716 250
9734 125
9741 200
9812 300
9816 250
9834 125
9841 400
9864 300
9911 300
9916 250
9920 300
9934 125
9941 200
9999 300

TIEN DUIZEND

10016 250
10034 125
10035 300
10041 200
10069 300
10083 300
10116 250
10134 125
10141 200
10191 300
10216 250
10234 300
10241 200
10316 250
10326 300
10334 125
10341 200
10416 250
10434 125
10441 200
10445 300
10446 300
10475 300
10515 300
10516 500
10525 300
10533 300
10534 125
10541 200
10545 300
10616 250
10634 125
10641 200
10656 300
10670 300
10708 300
10716 250
10731 300
10734 125
10741 200
10816 250
10834 125
10841 400
10878 300
10883 300
10890 300
10916 250
10934 125
10941 200
10965 750
10990 750

ELF DUIZEND

11016 250
11034 125
11041 200
11052 300
11053 300
11063 300
11078 300
11079 300
11089 300
11093 300
11094 300
11104 300
11116 250
11134 125
11135 300
11141 200
11174 300
11198 300
11216 250
11234 300
11241 200
11245 300
11277 300
11300 300
11310 300
11316 250
11334 125
11338 300
11339 300
11341 200
11373 300
11391 300
11414 300
11416 250
11434 125
11441 200
11454 300
11486 300
11516 500
11534 125
11541 200
11600 300
11616 250
11627 300
11634 125
11641 200
11656 300
11696 300
11697 300
11710 300
11716 250
11720 300
11725 300
11729 300
11734 125
11738 300
11741 200
11792 1000
11816 250
11834 125
11835 300
11841 400
11887 300
11889 300
11916 250
11919 300
11934 125
11936 300
11941 200
11944 300

TWAALF DUIZEND

12013 300
12016 250
12021 300
12027 300
12034 125
12041 200
12044 300
12116 250
12128 300
12134 125
12141 200
12157 300
12158 300
12216 250
12233 300
12234 300
12241 200
12244 300
12252 300
12271 300
12273 300
12295 300
12296 300
12316 250
12318 300
12328 300
12334 125
12341 200
12349 300
12405 300
12411 300
12416 250
12434 125
12438 300
12441 200
12497 300
12499 300
12504 300
12514 300
12516 500
12534 125
12541 200
12541 300
12544 300
12557 300
12564 300
12570 300
12616 250
12619 300
12634 125
12640 300
12641 200
12656 300
12658 300
12674 300
12702 300
12716 250
12717 300
12730 300
12734 125
12737 300
12741 200
12792 300
12816 250
12830 300
12834 125
12838 300
12841 400
12873 300
12906 300
12916 250
12934 125
12937 300
12941 200
12952 300

DERTIEN DUIZEND

13002 300
13016 250
13034 125
13041 200
13054 300
13057 300
13079 300
13108 300
13116 250
13134 125
13141 200
13165 750
13170 300
13177 300
13200 300
13213 300
13216 250
13230 500
13231 500
13232 500

****
3DE PRIJS
****

13233 1250
13234 50000
13235 1250

****

13236 500
13237 500
13238 500
13239 500
13241 200
13254 300
13260 300
13281 300
13292 300
13311 300
13316 250
13334 125
13337 300
13341 200
13378 300
13416 250
13419 300
13422 300
13431 300
13434 125
13441 200
13452 300
13503 300
13516 500
13534 125
13541 200
13616 250
13632 300
13634 125
13641 200
13671 300
13682 300
13716 250
13734 125
13741 200
13767 300
13770 300
13816 250
13816 300
13817 300
13834 125
13841 400
13868 300
13877 300
13916 250
13934 125
13938 300
13941 200

VEERTIEN DUIZEND

14009 300
14016 250
14025 300
14029 300
14030 300
14034 125
14041 200
14046 300
14063 300
14116 250
14130 300
14134 125
14141 200
14216 250
14227 300
14234 300
14241 200
14249 300
14262 300
14269 300
14311 300
14316 250
14322 300
14328 300
14334 125
14336 300
14341 200
14345 300
14374 300
14384 300
14390 300
14393 300
14416 250
14434 125
14435 300
14441 200
14448 300
14458 300
14469 300
14515 300
14516 500
14532 300
14534 125
14541 200
14555 300
14572 300
14575 300
14616 250
14634 125
14634 300
14638 300
14641 200
14681 300
14716 250
14734 125
14741 200
14750 300
14754 300
14771 300
14808 300
14816 250
14818 300
14820 300
14834 125

****
2DE PRIJS
****

14840 2000
14840 300
14841 100000
14842 2000

****

14843 750
14844 750
14845 750
14846 750
14847 750
14848 750
14849 750
14879 300
14916 250
14934 125
14937 300
14941 200
14967 300
14989 300

VIJFTIEN DUIZEND

15016 250
15034 125
15041 200
15084 300
15116 250
15134 125
15141 200
15169 300
15170 300
15186 300
15214 300
15216 250
15227 300
15234 300
15241 200
15271 300
15316 250
15325 300
15329 300
15334 125
15341 200
15364 300
15365 300
15376 300
15416 250
15434 125
15441 200
15457 300
15516 500
15534 125
15541 200
15606 300
15616 250
15633 300
15634 125
15641 200
15654 300
15666 300
15716 250
15734 125
15741 200
15790 300
15816 250
15825 300
15834 125
15841 400
15916 250
15934 125
15941 200

ZESTIEN DUIZEND

16016 250
16022 300
16034 125
16041 200
16081 300
16082 300
16116 250
16117 300
16134 125
16139 300
16141 200
16183 300
16191 300
16216 250
16217 300
16234 300
16241 200
16247 300
16251 300
16259 300
16275 300
16316 250
16321 300
16328 300
16334 125
16335 300
16341 200
16347 300
16380 300
16416 250
16434 125
16438 300
16441 200
16451 300
16460 300
16474 300
16501 300
16516 500
16523 300
16530 300
16534 125
16541 200
16544 300
16546 300
16551 300
16562 300
16591 300
16616 250
16623 300
16625 300
16634 125
16641 200
16683 300
16692 300
16716 250
16734 125
16741 200
16775 300
16790 300
16816 250
16816 300
16834 125
16841 400
16851 300
16875 300
16916 250
16918 300
16934 125
16941 200
16941 300
16960 300
16985 300
16986 300

ZEVENTIEN DUIZEND

17004 300
17016 250
17034 125
17041 200
17104 300
17116 250
17134 125
17141 200
17184 300
17216 250
17230 300
17234 300
17241 200
17247 300
17265 300
17316 250
17334 125
17335 300
17341 200
17416 250
17418 300
17434 125
17441 200
17456 300
17489 300
17516 500
17527 300
17534 125
17541 200
17585 300
17616 250
17634 125
17641 200
17644 300
17704 300
17716 250
17722 300
17734 125
17741 200
17752 300
17758 300
17760 300
17777 300
17785 300
17787 300
17794 750
17807 300
17816 250
17834 125
17841 400
17852 300
17895 300
17916 250
17934 125
17934 300
17941 200
17947 300
17950 300
17954 300
17994 1000
17999 750

ACHTTIEN DUIZEND

18016 250
18033 300
18034 125
18039 300
18041 200
18069 300
18071 300
18086 300
18109 300
18116 250
18134 125
18141 200
18159 300
18216 250
18234 125
18241 200
18296 300
18316 250
18334 125
18341 200
18366 300
18375 300
18402 300
18412 300
18416 250
18422 300
18434 125
18438 300
18441 200
18455 300
18458 300
18464 300
18465 300
18516 1000
18516 300
18534 125
18541 200
18550 300
18582 300
18589 300
18601 300
18604 300
18616 250
18634 125
18641 200
18650 300
18668 300
18716 250
18734 125
18741 200
18743 300
18760 300
18816 250
18830 300
18834 125
18841 400
18857 300
18876 300
18905 300
18916 250
18934 125
18938 300
18941 200
18973 300
18990 300

NEGENTIEN DUIZEND

19005 300
19016 250
19034 125
19041 200
19043 300
19048 300
19056 300
19078 300
19116 250
19127 300
19134 125
19134 300
19141 200
19153 1000
19216 250
19234 300
19241 200
19297 300
19311 300
19316 250
19334 125
19341 200
19349 300
19382 300
19416 250
19434 125
19439 300
19441 200
19451 300
19492 300
19493 300
19516 500
19521 300
19534 125
19541 200
19542 300
19545 300
19548 300
19550 300
19554 300
19558 300
19567 300
19568 300
19616 250
19634 125
19641 200
19658 300
19691 300
19695 300
19716 250
19734 125
19741 200
19816 250
19834 125
19841 400
19843 300
19853 300
19858 300
19865 300
19875 300
19912 300
19916 250
19927 300
19934 125
19939 300
19941 200
19997 300

TWINTIG DUIZEND

20004 300
20016 250
20034 125
20041 200
20052 300
20113 300
20116 250
20117 300
20120 300
20134 125
20141 200
20165 300
20168 300
20186 300
20187 300
20199 300
20216 250
20234 300
20241 200
20256 300
20316 250
20317 300
20331 300
20334 125
20341 200
20354 300
20380 300
20386 300
20396 300
20399 300
20416 250
20434 125
20437 300
20441 200
20443 300
20516 500
20534 125
20541 200
20573 300
20594 300
20595 300
20616 250
20625 300
20632 300
20634 125
20641 200
20660 300
20673 300
20697 300
20709 300
20716 250
20734 125
20738 300
20741 200
20748 300
20766 300
20774 300
20784 300
20815 300
20816 250
20832 300
20834 125
20841 400
20868 300
20896 300
20904 300
20910 300
20916 250
20934 125
20941 200
20947 300
20971 300
20981 300
20990 300
20998 300

EEN EN TWINTIG DUIZEND

21000 300
21001 300
21007 300
21016 250
21034 125
21041 200
21048 300
21072 300
21092 300
21103 300
21116 250
21127 300
21134 125
21141 200
21141 300
21201 300
21209 300
21216 250
21234 300
21240 300
21241 200
21250 300
21252 300
21254 300
21268 300
21294 300
21296 300
21300 300
21308 300
21316 250
21334 125
21341 200
21364 300
21375 300
21399 300
21401 300
21416 250
21421 300
21434 125
21441 200
21473 300
21475 300
21501 300
21516 500
21531 300
21534 125
21538 300
21541 200
21570 300
21612 300
21616 250
21620 300
21623 300
21631 300
21634 125
21641 200
21690 300
21694 300
21710 300
21716 250
21734 125
21739 300
21741 200
21748 300
21752 300
21788 300
21790 300
21795 300
21816 250
21834 125
21841 400
21903 300
21907 300
21916 250
21934 125
21941 200
21954 300
21963 300
21992 300

TWEE EN TWINTIG DUIZEND

22016 250
22034 125
22041 200
22045 300
22060 300
22078 300
22081 300
22098 300
22116 250
22123 300
22131 300
22134 125
22141 200
22146 300
22151 300
22153 300
22194 300
22198 300
22216 250
22234 300
22241 200
22262 300
22292 300
22294 300
22316 250
22334 125
22335 300
22341 200
22383 300
22404 300
22416 250
22434 125
22441 200
22471 300
22486 300
22516 500
22531 300
22534 125
22541 200
22553 300
22616 250
22634 125
22639 300
22640 300
22641 200
22716 250
22727 300
22734 125
22739 300
22741 200
22757 300
22771 300
22772 300
22786 300
22801 300
22816 250
22817 300
22820 300
22834 125
22839 300
22841 400
22848 300
22882 300
22886 300
22916 250
22928 300
22929 300
22934 125
22941 200
22986 300

DRIE EN TWINTIG DUIZEND

23000 300
23016 250
23022 300
23029 300
23033 300
23034 125
23041 200
23054 300
23062 300
23092 300
23112 300
23116 250
23134 125
23141 200
23216 250
23221 300
23222 300
23234 500
23241 200
23275 300
23301 300
23305 300
23315 300
23316 250
23318 300
23333 300
23334 125
23341 200
23363 300
23416 250
23434 125
23441 200
23445 300
23516 500
23520 300
23530 300
23534 125
23541 200
23557 300
23560 300
23561 300
23572 300
23616 250
23631 300
23634 125
23641 200
23652 300
23716 250
23728 300
23734 125
23741 200
23751 300
23812 300
23816 250
23834 125
23841 400
23848 300
23854 300
23916 250
23934 125
23941 200
23953 300
23985 300
23997 300

VIER EN TWINTIG DUIZEND

24016 250
24016 300
24034 125
24041 200
24059 300
24116 250
24120 300
24134 125
24138 300
24141 200
24175 300
24189 300
24192 300
24199 300
24216 250
24216 300
24218 300
24234 300
24241 200
24257 300
24295 300
24315 300
24316 250
24326 300
24334 125
24341 200
24363 300
24405 300
24416 250
24434 125
24441 200
24443 300
24516 500
24534 125
24541 200
24555 300
24615 300
24616 250
24624 300
24634 125
24640 300
24641 200
24643 300
24645 300
24677 300
24692 300
24693 300
24708 300
24716 250
24718 300
24733 300
24734 125
24741 200
24775 300
24787 300
24816 250
24826 300
24834 125
24839 300
24840 300
24841 750
24852 300
24887 300
24906 300
24916 250
24932 300
24933 300
24934 125
24941 200
24950 300

VIJF EN TWINTIG DUIZEND

25016 250
25021 300
25034 125
25041 200
25046 300
25063 300
25094 300
25116 250
25134 125
25141 200
25200 300
25210 300
25216 250
25222 300
25233 300
25234 300
25241 200
25252 300
25316 250
25322 300
25327 300
25334 125
25336 300
25341 200
25346 300
25369 300
25378 300
25399 300
25416 250
25417 300
25434 125
25441 200
25453 300
25471 300
25516 500
25534 125
25541 200
25546 300
25555 300
25604 300
25616 250
25634 125
25635 300
25639 300
25641 200
25676 300
25682 300
25701 300
25716 250
25734 125
25741 200
25754 300
25758 300
25780 300
25816 250
25834 125
25836 300
25841 400
25888 300
25910 300
25916 250
25920 300
25934 125
25941 200
25960 300
25967 300
25981 300

ZES EN TWINTIG DUIZEND

26013 300
26016 250
26034 125
26037 300
26041 200
26063 300
26079 300
26093 300
26099 300
26114 300
26116 250
26134 125
26141 200
26197 300
26216 250
26234 300
26241 200
26268 300
26303 300
26316 250
26320 300
26329 300
26334 125
26341 200
26377 300
26415 300
26416 250
26426 300
26434 125
26441 200
26486 300
26503 300
26508 300
26516 500
26529 300
26534 125
26541 200
26546 300
26581 300
26616 250
26618 300
26634 125
26641 200
26660 300
26716 250
26731 300
26734 125
26741 200
26770 300
26779 300
26816 250
26834 125
26841 400
26916 250
26934 125
26941 200
26950 300
26964 300
26996 300
26999 300

ZEVEN EN TWINTIG DUIZEND

27016 250
27018 750
27034 125
27038 300
27041 200
27042 300
27045 300
27057 300
27096 300
27116 250
27134 125
27141 200
27143 300
27150 300
27191 300
27216 250
27234 300
27237 300
27241 200
27252 300
27278 300
27307 300
27308 300
27310 300
27316 250
27316 300
27334 125
27341 200
27362 300
27379 300
27380 300
27402 300
27416 250
27434 125
27441 200
27481 300
27482 300
27516 500
27519 300
27534 125
27541 200
27570 300
27575 300
27585 300
27587 300
27594 300
27600 300
27616 250
27634 125
27641 200
27657 300
27672 300
27716 250
27734 125
27741 200
27745 300
27750 300
27774 300
27816 250
27834 125
27841 400
27865 300
27887 300
27908 300
27916 250
27933 300
27934 125
27937 300
27941 200
27942 300
27989 300

ACHT EN TWINTIG DUIZEND

28016 250
28030 300
28034 125
28041 200
28071 300
28100 300
28116 250
28133 300
28134 125
28141 200
28156 300
28179 300
28216 250
28234 300
28241 200
28270 300
28281 300
28287 300
28301 300
28309 300
28312 300
28316 250
28334 125
28337 300
28341 200
28400 300
28415 300
28416 250
28434 125
28441 200
28460 300
28482 300
28499 1000
28507 300
28516 1000
28521 300
28524 300
28531 300
28532 300
28534 125
28540 300
28541 200
28574 300
28595 300
28616 250
28625 300
28634 125
28641 200
28676 300
28690 300
28702 300
28716 250
28734 125
28741 200
28761 300
28805 300
28816 250
28826 300
28834 125
28841 400
28854 300
28855 300
28900 300
28916 250
28925 300
28934 125
28941 200
28971 300

NEGEN EN TWINTIG DUIZEND

29005 300
29016 250
29025 300
29034 125
29041 200
29041 300
29049 300
29116 250
29134 125
29141 200
29141 300
29164 300
29216 250
29230 300
29234 300
29241 200
29286 300
29299 300
29316 250
29330 300
29334 125
29341 200
29355 300
29357 300
29367 300
29390 300
29411 300
29412 300
29415 300
29416 250
29434 125
29440 300
29441 200
29470 300
29473 300
29495 300
29516 500
29518 300
29532 300
29534 125
29541 200
29556 300
29566 300
29616 250
29624 300
29634 125
29641 200
29645 300
29706 300
29716 250
29723 300
29734 125
29741 200
29750 300
29771 300
29785 300
29808 300
29816 250
29833 300
29834 125
29841 400
29868 300
29880 300
29881 300
29916 250
29934 125
29941 200
29989 300

DERTIG DUIZEND

30016 250
30034 125
30041 200
30092 300
30114 300
30116 250
30134 125
30136 300
30141 200
30157 300
30184 300
30188 300
30196 300
30202 300
30214 300
30216 250
30234 300
30241 200
30298 300
30301 300
30314 300
30316 250
30334 125
30341 200
30356 300
30376 300
30416 250
30418 300
30430 300
30432 300
30434 125
30437 300
30438 300
30441 200
30486 300
30516 500
30531 300
30534 125
30541 200
30561 300
30616 250
30634 125
30639 300
30641 200
30646 300
30675 300
30693 300
30695 300
30710 300
30716 250
30734 125
30741 200
30816 250
30824 300
30825 300
30834 125
30841 400
30894 300
30896 300
30916 250
30920 300
30929 300
30934 125
30935 300
30941 200
30956 300
30971 300

EEN EN DERTIG DUIZEND

31004 300
31008 300
31016 250
31034 125
31041 200
31050 300
31051 300
31056 300
31104 300
31116 250
31133 300
31134 125
31141 200
31190 300
31212 300
31216 250
31220 300
31234 300
31241 200
31274 300
31287 300
31316 250
31324 300
31334 125
31336 300
31338 300
31341 200
31373 300
31407 300
31413 300
31416 250
31434 125
31441 200
31491 300
31506 300
31516 500
31531 300
31534 125
31539 300
31541 200
31547 300
31550 300
31558 300
31595 300
31616 250
31634 125
31641 200
31716 250
31728 300
31734 125
31741 200
31747 300
31763 300
31785 300
31788 300
31816 250
31820 300
31834 125
31841 400
31849 300
31899 300
31900 300
31916 250
31927 1000
31934 125
31934 300
31941 200
31977 300

TWEE EN DERTIG DUIZEND

32004 300
32016 250
32034 125
32041 200
32065 300
32095 300
32098 300
32116 250
32119 300
32134 125
32141 200
32167 300
32216 250
32234 300
32241 200
32255 300
32287 300
32316 250
32334 125
32341 200
32341 300
32392 300
32416 250
32428 300
32434 125
32441 200
32475 300
32516 500
32534 125
32541 200
32572 300
32616 250
32634 125
32636 300
32641 200
32682 300
32707 300
32713 1000
32716 250
32726 300
32729 300
32734 125
32737 300
32741 200
32757 300
32784 300
32789 300
32792 300
32802 300
32816 250
32818 300
32820 300
32834 125
32840 300
32841 400
32896 300
32916 250
32934 125
32936 300
32941 200
32950 300
32977 300
32990 300

DRIE EN DERTIG DUIZEND

33016 250
33029 300
33031 300
33034 125
33041 200
33072 300
33075 300
33105 300
33116 250
33116 300
33134 125
33141 200
33143 300
33155 300
33170 300
33174 300
33190 300
33216 250
33234 500
33241 200
33247 300
33286 300
33295 300
33309 300
33316 250
33334 125
33341 200
33378 300
33380 300
33416 250
33434 125
33441 200
33447 750
33497 300
33503 300
33506 300
33516 500
33534 125
33541 200
33568 300
33581 300
33612 300
33616 250
33621 300
33625 300
33634 125
33641 200
33649 300
33658 300
33691 300
33715 300
33716 250
33732 300
33734 125
33737 300
33741 200
33800 300
33816 250
33834 125
33841 400
33845 300
33873 300
33884 300
33916 250
33934 125
33941 200

VIER EN DERTIG DUIZEND

34016 250
34016 300
34025 300
34027 300
34034 125
34041 200
34116 250
34134 125
34141 200
34216 250
34234 300
34241 200
34265 300
34293 300
34316 250
34334 125
34341 200
34356 300
34384 300
34390 300
34400 300
34406 300
34416 250
34416 300
34429 300
34430 300
34434 125
34437 300
34439 300
34441 200
34465 300
34480 300
34502 300
34516 500
34522 300
34534 125
34541 200
34546 300
34582 300
34615 300
34616 250
34634 125
34641 200
34716 250
34718 300
34719 300
34725 300
34734 125
34741 200
34744 300
34752 300
34757 300
34779 300
34816 250
34821 300
34834 125
34841 750
34853 300
34870 300
34916 250
34934 125
34941 200
34975 300
34986 300
35000 300

7de trekking op 6 juni 2024
Waarvan proces-verbaal was opgemaakt en ondertekend door J. Evertsz namens de Directeur van de Gaming Control Board, de getuigen en de directeur van de Landsloterij.

Landsloterij

drs. A.P.V Guillermo

Getuigen:
T. Brenet
K. Kwidama

www.landsloterij.org

LANDSLOTERIJ AT'ABO SA!

1ste Prijs	
8515	3,750
8516	**500,000**
8517	3,750

2de Prijs	
14840	2,000
14841	**100,000**
14842	2,000

3de Prijs	
13233	1,250
13234	**50,000**
13235	1,250

Alle prijzen zijn in Antilliaanse guldens.

UREN VAN UITBETALING:
CURAÇAO : 8.00 - 15.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: 462-4088

ARUBA
Oranjestad : 8.00 - 12.00 en 13.30 - 16.30
Tel: (002975) 824784
San Nicolas : 8.30 - 16.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: (002975) 845200

BONAIRE : Maandag tot en met vrijdag
8 tot 11 uur voormiddag
1 tot 3 uur namiddag
Tel: (0717) 7047

ST. MAARTEN: 7.15 - 12.30
Tel: 0017215424536

SABA: s.v.p. bellen
Tel. 0017215228528

ST. EUSTATIUS : 0318-3368, 0318-3088, 0318-4051

LANDSLOTERIJ AT'ABO SA!

'Open Call' na artistanan local: Oportunidad pa diseña instalacion artistico pa Plaza Comercio

Durante e Orange Economy Symposium, Minister Geoffrey Wever a anuncia un 'Open Call' pa un instalacion artistico na Plaza Comercio situa na crusada di Wilhelminastraat y Columbusstraat na Oranjestad. Artistanan local ta encurasha pa manda nan propuesta pa un concepto creativo pa un instalacion artistico.

E meta ta pa crea un instalacion artistico (landmark) pa atrae turista y local pa centro di Oranjestad, pa por ehempel saca potret y asina crea fluho di hende cu por bira clientela di e restaurantnan den e area di Wilhelminastraat y Columusstraat.

Plaza Comercio mester bira un centro gastrononomico, p'esey mester considera cu e obra di arte aki mester por sirbi como un luga pa saca potret, celebrando e spirito di iniciativa, resiliencia, innovacion, y creatividad cu ta defini e ciudad.

E instalacion artistico su dimensionnan WxL ta 2.1 x 2.1 meter. Pa detayes exacto, mas informacion y tambe por entrega un proposicion, acudi na e website: https://experienceoranjestad.com/artist_submission/

Minister Wever a indica di ta contento di mira e resultadonan inicial di revitalisacion den e area di Wilhelminastraat. "Cu e instalacion artistico nos kier atrae mas hende pa e centro di Oranjestad. Nos ta spera di por ricibi propuestanan inspirador cu por enrikece e panorama di e area", minister Wever a termina.

Resultado Sorteo
Juni 07

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
2835	8549	6052	5972
2132	4681	SUPER5	0928
3175	9928	-	2568

MERDIA

Game	Sorteo #	Result
CAT4CHI	Sorteo # 4289	5350 / 1381 / 0439
MULTI-X		X2
BIG 4	Sorteo # 4289	5046
MULTI-X		X2
1OFF	Sorteo # 2345	4564
ZODIAC	Sorteo # 4289	8366 Leo
LUCKY 3	Sorteo # 1163	190
MULTI-X		FP

ANOCHI

Game	Sorteo #	Result
CAT4CHI	Sorteo # 8262	5834 / 8942 / 7946
MULTI-X		X3
BIG 4	Sorteo # 7306	9335
MULTI-X		FP
1OFF	Sorteo # 2011	3739
ZODIAC	Sorteo # 6065	3104 Tauro
LUCKY 3	Sorteo # 995	006
MULTI-X		X2

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	140.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA

05-10-12-28-30

Sorteo # 6495		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	56.000,-
13	x Match 4	
146	x Afl 8,00	

MINI MEGA

02-08-13-24

Sorteo # 1669		Mega Ball 04
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
1	x match 4	260.000,-
3	x Afl. 500,00	
49	x Afl 50.00	
52	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 360.000,-**

WEGA DI NUMBER KORSOU
Sorteo #

Dia di Archivo: Invitacion pa un presentacion na ANA

Coleccion Aruba
www.coleccion.aw

Relaciona cu Dia Internacional di Archivo, Archivo Nacional Aruba ta organisa un anochi informativo pa tur esnan cu ta interesa pa haya sa mas di e desaroyonan nobo den e era digital di coleccion di archivo digitalisa.

E coleccion di herencia digital ta hopi grandi y disponibel pa tur usuario cu ta buscando informacion. Durante e presentacion aki, lo duna un splicacion di e trabounan di archivo, e desaroyonan nobo y e funcionalidad di coleccion.aw, pa asina por haya acceso na e informacion aki digitalmente.

Archivo Nacional Aruba ta invita bo dialuna 10 di juni pa 7.00 p.m. pa bin conoce www.coleccion.aw. mihor. Bin haya sa mas con e coleccion digital aki por yuda bo den bo buskeda na informacion.

Tur interesado ta cordialmente invita pa ta presente na Archivo Nacional Aruba (Sabana Blanco 60), y lo bo haya un guia con pa busca den www.coleccion.aw.

				6	7			
		2			1	8		
			8					7
	6	3	4			1		
	9						4	
2		4	3				5	
		9	7	3				1
	7			8				4
		8	9				7	

Difficulty: ★★★★ 6/7

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Sta. Anna	Seroe Preto
Tel. 586 8181	Tel. 584 4833
EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

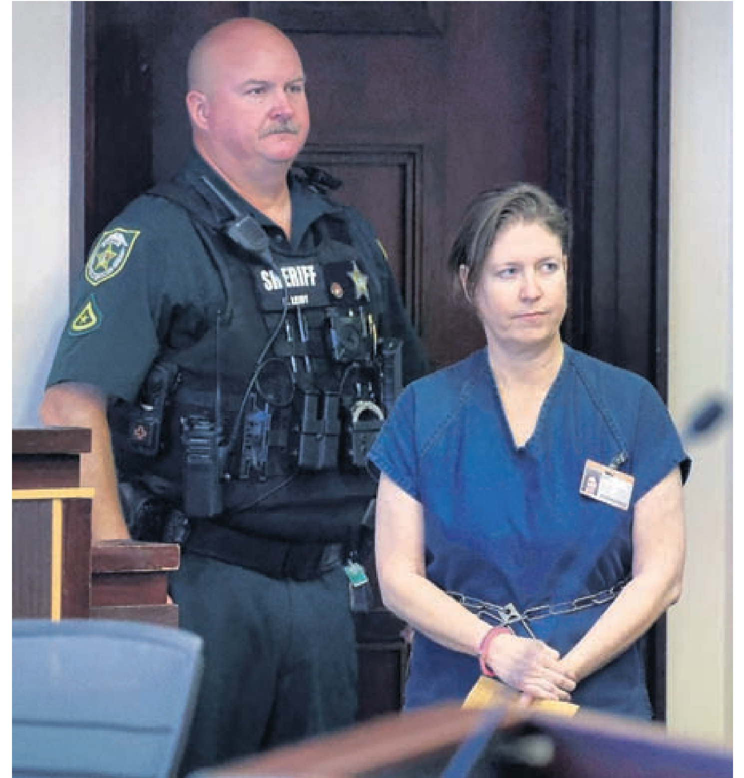
Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Muhe acusa di laga su pareha muri den un maleta lo enfrenta huicio den october

(AP) - Un muhe di Florida cu ta acusa di laga su pareha muri despues cu el a ser cera den un maleta na nan cas lo enfrenta huicio den october despues di audiencia diabierna.

Un huicio pa dia 7 di october a ser stipula den audiencia pa Sarah Boone na Orlando, casi 4 aña despues di su detencion. Boone, di 46 aña, a declara su mes inocente na e asesinato di segundo grado.

Boone inicialmente a bisa e detectivenan cu Orange County Sheriff's Office cu su persona y su pareha, Jorge Torres, tabata hungado kak'i sconde den e residencia cu nan ta comparti na Florida ora cu nan a pensa cu lo ta pret pa Torres sconde den e maleta.

Nan tabata bebiendo y el a dicidi di bay drumi, pensando cu Torres pro sali for di e maleta su so segun loke el a conta detectivenan. Ora cu el a lanta e siguiente mainta, e no por a haya Torres y a corda cu e tabata den e maleta. Ora cu el a habri esaki el a hay'e sin bida.

Sinembargo, e detectivenan a acusa Boone di asesinato despues cu nan a haya video den su telefon unda por tende Torres ta grita cu e no por hala rosea den e maleta y yamando Boone, segun e rapport di su detencion. "Si, esey ta loke bo ta haci ora bo ta chok'ami," Boone a responde den un di e videonan segun e rapprot. "Ah, esey ta loke mi ta sinti ora bo ta infiel."

Un autopsia ta bisa cu Torres tabatin rasca riba su lomba y neck ademas di herida riba su schouder, cranio y frenta di golpi y un corta na su lip.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubia cu un awasero localmente

Temperatura maximo 34 grado Celsius
Temperatura minimo 28 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond
Di oranan di merdia: 35 pa 40 grado Celsius
Uv index: 12

Bahada di solo: 7:04pm
Subida di solo: 6:13am

Biento:
Modera for di direccion generalmente oost; forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo).
Durante di dia basta fuerte te fuerte den rafaga; forsa 5 te 6 (31 te 50 km/ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo:
Un ola tropical ta pasando den area oost di Caribe bayendo west. E sistema aki lo trece poco humedad den region local cu por produci un awasero local durante proximo 24 ora.

Mas aleu por bisa cu stof di Sahara lo bolbe drenta area di Caribe den proximo 24 ora. Personanan cu tin problemanan respiratorio mester tene esaki na cuenta.

Condicionnan maritimo/estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil te modera, entre 2 pa 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera cu olanan alrededor di 4 pa 5 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

God understands the cries of our heart, even when they"re too deep for words. Romans : 8:26

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

John R. Samson
Mihor conoci como "Papa John"
*29-02-1952 - †03-06-2024

Na nomber di su

Yiunan:
Maikel Samson y Jessy Ramirez y yiunan.
Charlene Samson y Ludenny Roga y yiunan.
Zollaine y Marius Krind i yiunan.
Gabriela Samson.

Tata: †Waldemar Samson.

Mama: †Carmelita Samson-Jansen.

Rumannan:
Dolfi Jansen y Ina Jansen-Martis.
†Albert Chundro y Laura Chundro-Hopmans.
†Ilse Marie Henriquez Samson Y + Fai Henriquez.
†Leyla Leyba Samson.
†Eddy Samson.
Leo Samson y Mercedes Samson-Croes.
Kenneth Samson y Carla Samson-Wix.

Nieto y Nietanan:
Richenel, Naomi, Zayn, Zyenne, Shaquirre, Shaduirre, Xiong, Xanthé, Justin, Nashanti, Azirah.

Primo y primanan, sobrino i subrinanan.

Mane Ruman:
Alex y Jacky Falconi.
Maurice y Karim Neme.
Silo Brete y Flora Brete Arends

Bon bisiña: Yatzy y Francis y famia

Tur ex empleado nan di: La Tratoria El Faro Blanco, Fisherman Hut, West Deck Aruba, Holiday Inn Hotel

Demas Famia: Samson, Krind, Ramirez, Roga, Maduro, Piña, Ras, Quandus, Henriquez, Jansen, Martis, Chundro, Hopmans, Perse, Lacle, Lueng, Leyba, Croes, Wix, Albus, Bikker, Comvalius, Lo-Fo-Sang, Rasmijn, Nicolaas, Mc Bene Courtar, Gonzales, Kelly, Kock.Oduber.

Gradicimento na staff i personal di Fundashon Hospice atardi.

Nos ta pidi nos disculpa si den nos tristesa por a lubida un of otro famia of amistad

Ta invita tur famia, amigo y bisinjanan pa compañanos na e acto di despedida cu lo tuma lugar na Aurora Funeral Home Diamars 11 di Juni 2024 di 2:00 pm pa 4:00 pm. Cremashon lo tuma lugar den seno familiar.

Ta lamenta Cu Despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na k

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Amor y fieldad ta topa, husticia y paz ta brasa otro;
Fieldad ta brota for di tera y husticia ta baha for di cielo.
Husticia lo bai dilanti y paz lo sigui den su paso."
Ps. 85:10,11,13

Cu inmenso tristesa na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta participa fayecimento di:

Mario Rudolf Danies
Mihor conoci como "Dodo of Dodois"
*08-10-1957 - †03-06-2024

Mayornan: †Emilia Danies & † Mario Jacobo Danies
Unico yiu: Jennyline Dinella Danies
Stima manera yiu: Sendley Danies
Errol Barry y famia
Nietonan stima: Jeynuel Rudwaine Danies
Jeurión Eriq-zion Danies
Mama di su yiu:
†Wina Jenny Tromp
Rumannan:
Carmen " Carmensita of Canchita" Danies
Jessy Danies y famia
†Maritza y Franklin Franken-Danies
Mevelin "Mevi" y Benjamin "Bencho" Dijkhoff-Danies
Mario "Juni" y Glenda Danies-Danje
Shanila "Dela" y Johnny Boekhoudt-Danies
Harold "Picho" y Dorinda Danies-Franken
Tanta y omonan:
Vda. Leoncita "Pepe Chia" Donata-Danies
†Pedro Danies y famia
† Nemencio Danies y Pina Danies y famia
†Gregorio Danies y Lila Danies y famia
†Simon Danies y Isabela Danies y famia
†Arturo Danies y famia
†Petra Danies y famia
†Daniel Danies y famia
Sobrino y sobrinanan:
Sendley Danies
Jorge y Shailing Dijkhoff-Jacobs
Jamiro Dijkhoff y Estefany Espinel y yiunan
Jennifer Dijkhoff y yiunan
Edward Franken y Genesis Zievinger
Sigwald Franken y Kimberly Hernandez y yiu
Jermaine y Mario Tromp-Boekhoudt
Sobre sobrino y sobre sobrina nan
Madrina:
†Juanita Martis
Comer y Comper:
Lucy Mac Jannet
Tirso Tromp
Ayudantenan di cas:
Beta Burke-Arends y famia
Jose Dirksz
Bon bisiñanan
Ex Casa: Beatriz Pulgarin (Colombia)
Amigo manera ruman: Pedro Everon y famia
Demas amigonan:
DOW Completo muy especial su coleganan di departamento di BKW, Centro Kibrahacha 60+, Aruba Muscle Car Club, Barnol Racing, TLB, Dr. Ross Racing, Rosel Garage, Mustang Club.

Primo y primanan y demas famia:
Danies, Webb, Dijkhoff, Boekhoudt, Tromp, Brete, Croes, Jacobs, Danje, Donata, Franken, Rodriguez, Martis, Eduwardo, Gei, Helder, Schaarbay, Richardson, Quandus, Luydens, Willems, Bernardus, Espinel, Peterson, Bolag, Zievinger, Hernandez, Pulgarin, Casuela y Arcaya

Ta invita pa acto di despedida cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home dialuna 10 di juni 2024 di 1'or pa 4'or di atardi. Cremacion lo tuma lugar despues.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Despues di despedia nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Preferibel bini bisti na colornan alegre.
Enbes di flor of krans lo tin un box disponibel pa Koningin Wilhelmina Kankerfonds

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, cu lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Cu inmenso dolor na nos curason pero conforme cu dios su boluntad, nos ta anuncio fayecimento di nos ser stima:

Catalina Justina Maduro
Mihor conoci como:"Catarina" of "Tanchi"
*02-11-1947 - †05-06-2024

Casa: † Antonio "Tony" Quant

Rumannan:
Augustin Maduro y Famia
Simon Maduro
Greta y Reinaldo Tromp y Famia
Rolando Maduro
† Maxima Maduro
† Irena Maduro
¬† Salvador Maduro
† Loreta Maduro

Tantanan:
Wana Maduro y Famia
Clara Fingal

Tur su sobrino y sobrinan:

Su comer y compernan:

Su compañero i cuidador nan den San Pedro de Verona

Demas famianan: Maduro, Geerman, Tromp, Fingal, Pardo, Rasmijn, Yarzagaray, Trinidad, Antequera, Dirksz, Quandt, Quant, Wouters, Noguera, Pinales, Bislip, Willems.

Nos ta pidi disculpa si en caso den nos tristeza nos por a lubida algun famia.

Ta invita pa acto di despedida cu lo tuma lugar diasabra 8 Juni 2024 na Pray Funeral Home di 9:00 pa 11:00 di mainta.
Acto di cremacion ta tuma lugar den seno di famia.

Despues di despedida nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Mi Dios, Mi Señor, Mi Salbador
Cu Bo amor infinito tenemi den Bo braza
Ya no tin scuridad
Unicamente Bo Luz briyando

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Aura Solognier-Delany
*27-06-1937 - †02-06-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues

Ban Papia di Obesidad y Sobre Peso

Dialogo Publico cu lo tuma luga diamars 11 di juni 2024, 7:00 pm – 9:00 pm, UNOCA E departamento di "Social Work and Development" di e facultad di Arte y Ciencia na Universidad di Aruba ta organisa un dialogo publico riba e topico 'Ban Papia di Obesidad y Sobre Peso'. E dialogo publico aki ta parti di e exposicion 'Cuadro di Problemanan Social y Solucionnan", na UNOCA.

E dialogo ta wordo organisa den colaboracion cu Directie Volksgezondheid Aruba (DVG), Buurtzorg Caribbean, Transition2Health y UNOCA.

E personanan na palabra durante e dialogo publico ta:
Shaney Geerman, Studiante
Sophie Kruger, Studiante
Dyami Croes, Studiante
Dr. Esther Vermeulen, Policy Advisor (DVG)
Nannelle van der Spil-Croes, Transition2Health

Educadora di e studio di "Social Work and Development" ta Clementia Eugene y e guia di e programa pa e presentacion ta Dahariana Everstz, Head of Health Promotion (DVG).

Tin oportunidad pa hasi bo chekeo di Body Mass Index (BMI), midi presion y sucu completamente gratis danki na Buurtzorg Caribbean.

Ta bai tin snacks Arubano saludabel na benta di Transition2Health. Tambe lo tin un demonstracion di con pa traha e snacks Arubano saludabel.

E evento ta programa pa diahuebs Diamas 11 di juni 2024, for di 7:00 – 9:00 pm na UNOCA. Nos ta extende un invitacion caluroso na un y tur, ya cu bo presencia y participacion ta di gran balor pa e combersacion importante aki riba Obesidad y Sobre Peso na Aruba.

Aurora

Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Cado Wever.

Cu inmenso dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento inespera di:

Jarick Patrick Steven Farro
*17 oktober 1992 †24 mei 2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Aurora

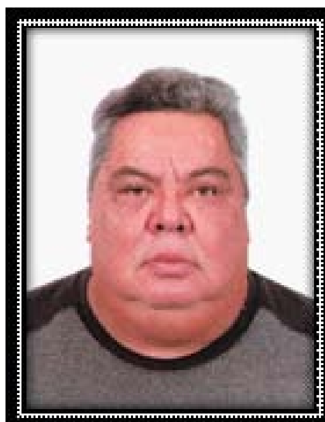
Royal Pray

Funeral Home & Crematory

Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

A bay drumi den braza di Señor

Policarpo Paulo Loefstop
Mihor conoci como: "Poli"
*26-01-1961 - †04-06-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Workshop di Arte y Terapia na Fundacion Centro Famia Piedra Plat

Bin siña e arte con pa transforma un boter di biña den algo bunita, colorido, cu iluminacion di luz y ser inspira pa ta creativo y trece un combinacion di arte cu bo emocionan.

E lesnan lo ser duna pa sra. Olga Rocio cu ta un maestra den arte y terapia alternativa cu mas di 25 aña di experencia. E lesnan lo wordo duna 2 biaha pa siman riba diamars y diahuebs total 6 les di 2 ora. Juni 6, 10, 13, 17, 20, 25 venidero 2024.

Lugar: Fundacion Centro Famia Piedra Plat. Orario: 6:00 – 8:00 PM. Adres: Piedra Plat # 50. Pa inscripcion / informacion Tel: 583-4631 whatsapp: 5927794 e-mail: centrofamiapp@gmail.com

Dia 29 di juni lo tin un exposicion den e sala principal di Fundacion Centro Famia Piedra Plat 6:00 PM. Danki na Cede Aruba / Bario Unico cu nos por haci e workshop aki posibel. Tur hende ta welcome.

Hefe di defensa di Suecia a bisa cu accion contra Philippines na South China Sea ta menasa seguridad global

(AP) - Suecia su hefe di defensa a expresa preocupacion tocante Beijing su maniobranan peligroso contra barconan di Philippines na South China Sea, bisando cu e tipo di accionnan aki ta menasa seguridad global, ta disminui stabilidad y ta delinea e necesidad di inverti "pa nos seguridad y libertad."

Minister di Defensa Pål Jonson a papia diahuebs anochi na un recepcion diplomatico na Manila pa Suecia su dia nacional despues di reuni cu su colega Filipino, Gilberto Teodoro Jr., tocant expansion di relacionnan di defensa. Suecia ta un di e fuentenan posibel di 'supersoni fighter jets' cu Philippines tin plan di adkiri mientras su enfoke militar ta cambia di decadanan di lucha rebelion comunista y Musulman na defensa teritorial.

"Lagami expresa mi preocupacion profundo tocante e maniobranan peligroso contra barconan di Philippines cu a tuma luga na West Philippine Sea y South China Sea," Jonson a bisa. E no a menciona China den su speech pero si a genera aplauso for di un audiencia cu ta inclui top Philippine su ehercito y oficialnan di seguridad y diplomaticonan.

Jonson a usa e nomber cu Philippines a adopta pa e awaan yama e zona economico exclusivo cu ta extende for di su costa occidental t na South China Sea, cual Beijing ta bisa ta practicamente den su totalidad di nan y ta vigila di cerca cu su Warda Costa, Navy y otro barconan.

Confrontacionnan entre barconan di gobierno Chines y Filipino tocante dos parti den disputa a amenta alarmantemente desde aña pasa, cuasando chokenan.

China su uso di canon di awa poderoso a causa daño na barconan Filipino, a herida varios persona Filipino y a daña e relacionnan diplomatico. Manila a ehecuta protestanan diplomatico y a publica accionnan Chines contra warda costa di e pais y otro barconan como parti di su esfuerso pa ricibi mas sosten internacional.

"E actonan aki ta pone bida di ser humano den riesgo, nan ta baha e stabilidad regional y ley internacional ademas di menasa e seguridad den region y mas leu," Jonson a bisa. "Esaki no ta solamente un menasa na bo seguridad nacional sino tambe na nos seguridad global."

Warda costa di Philippines a reporta diabierna cu un di su botonan di velocidad halto a ser blokia y rodona pa barco di warda costa Chines mientras e tabata yega Second Thomas Shoal dia 19 di mei pa busca un miembro di ehercito Filipino cu tabata malo.

NU lo describi Israel y Hamas como violador di derechonan di mucha den conflicto arma

(AP) - Den un rapport binidero na U.N Security Council, e secretario general di e curpa mundial tin plan di pone ambos Israel y Hamas como creador di un guera cu a den violacion di derechonan y proteccion di muchanan.

E comienso di aña pasa su rapport ta bisa cu e tin e lista di partidonan cu ta participa den e "asesinato y daño di muchanan, violacion y otro formanan di violencia sexual den contra di muchanan, atake contra scolnan, hospitalnan y personanan protegi."

E hefe di Secretario-General Atnonio Guterres su oficina a yama Israel su embahador pa Nacionnan Uni (NU) Gilad Erdan, riba diabierna pa informa su persona cu Israel lo ta den e rapport ora cu e ser manda na e conseho proximo siman, vocero di NU Stephane Dujarric a conta reporteronan.

Hamas y Jihad Islamico Palestino tambe lo ta den e lista.

Israel a reacciona cu rabia, mandando organisacionnan di notiia video di Erdan criticando e hefe di Guterres su oficina, supuestamente di otro banda di un yamada telefonico.

"Hamas lo sigui haci mas uso ainda di scolnan y hospitalnan a causa di e decision bergonsoso aki di Secretario-General cu lo solamente duna Hamas e speransa di sobrevivi y extende e guera y e sufrimento tambe," Erdan a skirbi den un declaracion.

E movida aki a aumenta un lucha di hopi tempo caba entre Israel y Nacionnan Uni, cu Prome Minister Benjamin Netanyahu bisando cu "Nacionnan Uni a pone su mes den e black list di historia awe."

Condena di e secretario-general su decision a aparenta di trece hunto Israel su liderazgo na e miembro centrista di e Gabinete di Guera, Benny Gantz.

Gantz a cita Israel su prome prome minister, David Ben-Gurion, bisando cu 'e no ta importa kico e hendenan cu no ta Hudiu bisa, loke ta importante ta loke e Hudiunan bisa."

Mientrastanto, e embahador di Reino Uni pa Palestinonan a bisa cu agrega Israel na e 'list of shame', no lo trece back e miles di muchanan cu a ser asesina pa Israel durante decadanan. Sinemargo, e ta un paso importante den e direccion corecto," Riyad Mansour a skirbi den un declaracion.

Israel ta enfrenta critica fuerte a causa di casualidadnan civil na Gaza y ta cuestiona si el a haci suficiente pa preveni e guera di 8 luna. Dos atake aereo recien na Gaza un biaha mas a asesina decena di ciudadano.

7 miembro di Union Europeo ta bisa cu mester reevalua condicionnan na Siria pa permiti refugiadonan bolbe

(AP) - E gobierno di 7 estado miembro di e Union Europeo (UE) a bisa diabierna cu e situacion na Siria mester keda reevalua pa permiti e regreso boluntario di refugiadonan di Siria.

Den un declaracion hunto, oficialnan di Austria, Czech Republic, Cyprus, Grecia, Italia, Malta y Polonia a bisa cu nan ta di acuerdo cu un reevaluacion cu por causa maneranan "mas efectivo di trata" e refugiadonan di Siria purbando yega e paisnan den e Union Europeo.

E 7 paisnan, cual a lidera dialogo durante e cumbre na e capital di Cyprus, a bisa cu e situacion na Siria a "evoluciona considerablemente," aunke stabilidad politico completo te ainda no a ser yega.

Dinamarca a atende e reunion, pero despues a bisa cu nan no a firma e declaracion. Aunke e Minister di Interior di Cyprus inicialmente a bisa cu tur 8 pais na e reunion a firma e documento, despues el a clarifica na The Associated Press cu Dinamarca no a firma.

Cyprus den lunanan recien a mira un aumento di refugiado di Siria yegando e nacion isla primeramente for di Lebanon via botonan.

Anteriormente e luna aki, UE a anuncia un pakete di ayudo di 1.6 biyon dollar pa Lebanon cu e meta di mehora control na fronteranan pa para e fluho di solicitantenan di aislo y migrantenan pa Cyprus y Italia. E 7 paisnan a bisa cu UE mester sigui aumenta e sosten pa Lebanon pa "mitiga e riesgo di mas fluho for di Lebanon pa UE."

"Decisionnan tocante ken tin e derecho pa crusa un miembro estado su fronteranan, mester ser tuma pa e gobierno di estado miembro relevante y no pa e rednan criminal cu ta participa den contrabanda di migrante y ser humano,' e declaracion a bisa.

E yamado ta bini un dia despues cu 15 paisnan miembro a haci yamado pa e bloke aumenta partnership cu paisnan na e rutanan migratorio cu speransa di contraresta intentonan di yega paisnan di UE.

Corte Ruso ta cuminsa huicio di soldaat Mericano deteni pa robo

(AP) - Un corte na ciudad Ruso Vladivostok riba diahuebs a cuminsa e huicio di un soldaat Mericano deteni anteriormente e aña aki bao acusacion di robo.

Staff Sgt. Gordon Black, di 34 aña, a bay Vladivostok, un ciudad pega na un waf, pa mira su pareha y a keda aresta despues di acusa su persona di a horta for di dje, segun oficialnan Mericano y autoridadnan Ruso a informa. E ta enfrenta te cu 5 aña den prizon si e keda condena.

Agencia di noticia di estado Ruso RIA Novosti a reporta for di corte cu Pervomaisky District Court na Vladivostok cu Black a acepta testigua den e huicio y lo responde na e acusacionnan den su contra mas adelante den e caso. E reportahe tambe a cita polis local bisando cu Black ta cooperando cu e autoridadnan.

Black su detencion ta complica mas ainda e relacionnan entre Merca y Rusia, cual ta bira cada biaha mas tenso mientras lucha na Ucrania ta continua. Rusia ta manteniendo un cantidad di Mericano den su prizonnan, incluyendo ehecutivo corporativo di seguridad Paul Whelan y reportero di Wall Street Journal Evan Gershkovich. Gobierno Mericano a designa ambos hende homber como deteni eroneamente y ta purbando negocia nan libertad.

Otronan deteni ta inclui Travis Leake, un musico cu tin añanan bibando na Rusia y a ser deteni aña pasa bao acusacionnan relaiona cu droga; Marc Fogel, un docente na Moscu cu a ser sentencia na 14 aña den rizon tambe a causa di droga y nacionalnan duo Alsu Kurmasheva y Ksenia Khavana.

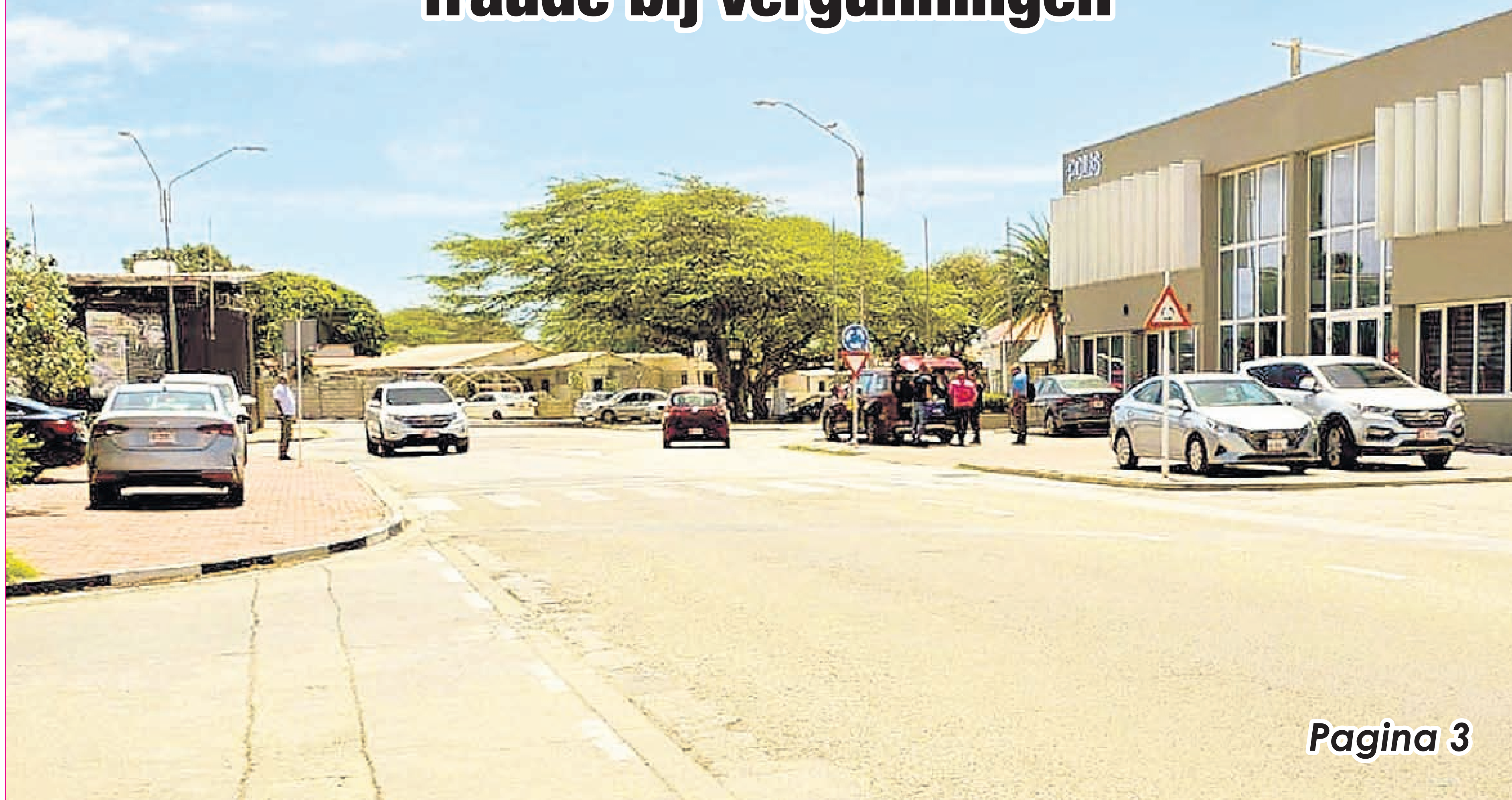
U.S State Department ta conseha fuertemente pa ciudadanonan Mericano no bay Rusia.

Bao politica di Pentagon, miembronan den servicio mester ricibi permiso pa cualkier biahe internacional for di manager di seguridad of un comandante.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 8 juni 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Onderzoek Portulaca: Drie aangehouden voor fraude bij vergunningen

Pagina 3

Hoewel het onder de norm is, zijn de personeelskosten van de overheid toch gestegen

Pagina 2

Zes dodelijke ongevallen in minder dan vijf maanden zijn een waarschuwing voor automobilisten

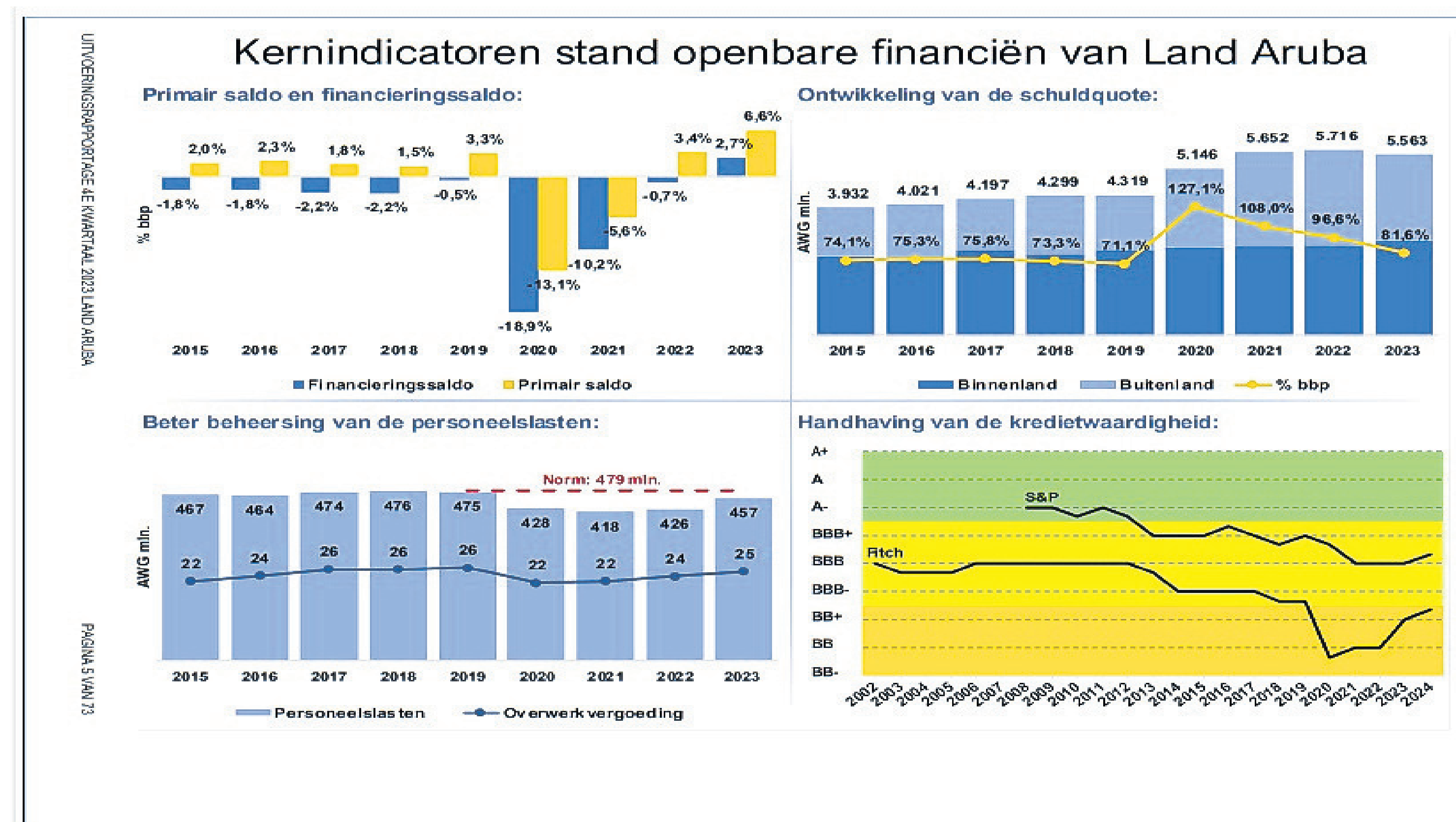

Pagina 5

Minister van Financiën presenteert uitvoeringsrapportage:

Hoewel het onder de norm is, zijn de personeelskosten van de overheid toch gestegen

Vorige week werd de laatste uitvoeringsrapportage (implementatieverslag) van het jaar 2023 afgerond en maandagochtend tijdens een persconferentie van de regering presenteerde minister van Financiën en Cultuur, Xiomara Maduro, deze en lichtte de cijfers van 2023 toe.

Zoals bekend worden deze rapporten aan het parlement van Aruba en ook aan de CAft gestuurd, die hun standpunt geven over het rapport en de cijfers. Minister Maduro gaf aan dat 2023 een jaar was waarin Aruba meer inkomsten behaalde dan aanvankelijk werd verwacht en dat de uitgaven onder controle bleven.

Dit document bevat de realisatie van de begroting 2023 per kwartaal, de ontwikkeling van de schuld van Aruba in 2023, financieel beheer en de veranderingen die zijn doorgevoerd, PPP (Private Public Partnerships) die grote bedragen vertegenwoordigen in de begroting van Aruba, de liquiditeitspositie van Aruba en ook informatie over de collectieve sector.

De uitvoeringsrapportage geeft een globaal overzicht van wat er in 2023 is gebeurd. Wat betreft het primair saldo (primair saldo) en financieringssaldo (financieringssaldo), legde de minister uit dat van 2025 tot 2019 het primair saldo positief was, wat het financiële saldo is zonder rekening te houden met de rentelasten. Het financieringssaldo, het financiële resultaat van dat jaar, had van 2015 tot 2018 alleen maar een tekort, zonder de rentelasten mee te rekenen, en het primair saldo was positief.

Na 2018 was er een groot tekort door de pandemie en het primair saldo was ook negatief. In 2022 waren er veranderingen en het financiële resultaat, zonder rekening te houden met de rentelasten, liet zien dat het financiële beheer leidde tot hogere inkomsten dan de uitgaven.

Wat betreft de ontwikkeling van de schuld, gaf minister Maduro aan dat het rapport laat zien dat sinds 2015 de schuld van Aruba is gestegen en tijdens de pandemie nog meer toenam, maar daarna begon af te nemen.

De minister benadrukte dat de regering momenteel werkt aan de vermindering van de schuld van Aruba. Het rapport geeft aan dat aan het begin, in 2015, de schuld werd gestabiliseerd en in 2018 begon te dalen, maar tijdens de pandemie steeg tot 127,1% van het BBP. Nu daalt het en in 2023 sluit het op 81,8% van het BBP.

Wat betreft de ontwikkeling van de personeelskosten, legde minister Maduro uit dat in het rapport te zien is dat tijdens de pandemie er een daling was in de personeelskosten vanwege de solidariteit en dat de overheid niet 100% kon betalen. Maar de kosten zijn weer gestegen nu de overheid weer 100% betaalt.

Ze benadrukte dat alles onder de norm van 479 miljoen florin bleef, wat op dat moment de norm was voor personeelskosten. Volgens de minister zijn de jaren 2019 tot 2023 onder de norm voor personeelskosten gebleven.

In januari, als reactie op de financiële rapportage van het tweede kwartaal van 2023, bekritiseerde CAft het beheer van de personeelskosten van de overheid, die 32% van de totale uitgaven uitmaken, waarbij werd vastgesteld dat de betaling van overuren weer was gestegen. Volgens CAft bestaat het risico dat de norm voor personeelskosten niet wordt gehaald als er geen specifieke maatregelen worden genomen. CAft beveelt aan om structurele maatregelen te nemen om de personeelskosten te verlagen.

Wat betreft de financiële geloofwaardigheid van Aruba, gaf de minister aan dat dit wordt gemeten door twee ratingbureaus, Standard & Poor's en Fitch. Ze legde uit dat sinds 2002, toen ze begonnen samen te werken met Fitch, de rating relatief constant was en dat Aruba in 2020 een downgrading kreeg van Fitch vanwege de pandemie, waardoor Aruba de investment rating verloor, die nog steeds niet is hersteld.

Bij Standard & Poor's hielden ze Aruba tijdens de pandemie op dezelfde rating, zonder downgrading, maar later was er een opwaartse trend te zien.

Ze voegde toe dat Aruba nu samenwerkt met een van de drie ratingbureaus, Moody's, die Aruba onlangs een investment rating gaf.

Wat betreft de jaarlijkse rekeningen van Aruba, gaf de minister aan dat hoewel veel mensen aangeven dat de overheid geen jaarlijkse rekeningen produceert en daarom geen financiële informatie beschikbaar is, ze benadrukte dat dit niet klopt omdat elk kwartaal al deze cijfers beschikbaar zijn voor iedereen.

Zoals bekend heeft de regering van Aruba een achterstand in de jaarlijkse rekeningen en vorige week gaf minister Maduro aan dat ze hierover vragen van het parlement had ontvangen. Ze legde uit dat de veranderingen die plaatsvinden ervoor moeten zorgen dat Aruba tegen 2026 een jaarlijkse rekening heeft die gecertificeerd is door een externe accountant, wat conform de afspraken in het Landspakket is.

Ze benadrukte dat geen van de jaarlijkse rekeningen van Aruba tot nu toe een certificering van een externe accountant heeft ontvangen. Ze vermeldde dat de laatste jaarlijkse rekening die een verklaring kreeg die van 1998 was en daarna geen andere onder deze controle is gebracht om een certificering te krijgen.

Volgens haar heeft dit te maken met de manier waarop het financiële beheer van Aruba is gestructureerd. In het kader van het Landspakket zijn onderzoeken uitgevoerd en momenteel, gaf ze aan, wordt er gewerkt aan de aanbevelingen om veranderingen door te voeren, zoals onder andere wat wordt genoemd een '3-line of defense'.

Ze legde uit dat dit betekent dat de informatie, vanaf het moment dat de transactie begint tot het moment dat deze wordt gecontroleerd door een externe accountant, vereist dat de organisatie van het financiële beheer op een bepaalde manier is gestructureerd om de nodige controles te hebben op elk moment in elke afdeling, zodat de processen op hun plaats zijn en de kwaliteit van de financiële informatie optimaal is.

De minister vermeldde dat afgelopen vrijdag de Raad van Ministers een update kreeg over het werk dat wordt gedaan bij de Centrale Accountantsdienst (CAD) en ook bij het Departement van Financiën om de '3 lines of defense' te introduceren.

De minister gaf aan dat ze uitleg had gegeven over de processen die zouden worden gewijzigd, maar ook over de organisatie van het financiële beheer binnen de overheid, hoe dit wordt aangepast en wat dit betekent voor het werk dat CAD moet doen zodra deze informatie beschikbaar is.

Ze benadrukte dat dit alles vertragingen veroorzaakt in de jaarlijkse rekeningen, maar het is belangrijk om tot een externe accountantsverklaring te komen die aangeeft dat de gepresenteerde cijfers betrouwbaar zijn en een overzicht geven van wat er werkelijk is gebeurd binnen de overheid.

Ze benadrukte dat de veranderingen die moeten plaatsvinden grote veranderingen zijn, wat vertragingen veroorzaakt in de jaarlijkse rekeningen.

Onderzoek Portulaca:

Drie aangehouden voor fraude bij vergunningen

Gisteren in de ochtend hebben verschillende huiszoekingen die op verschillende locaties plaatsvonden, de aandacht van de gemeenschap getrokken. Wat echter de meeste aandacht trok, was dat gerechtelijke instanties zelfs het Bestuurskantoor binnenkwamen. De minister van Integratie, Arbeid en Energie gaf hiervoor een verklaring.

Via een persbericht informeerde het Openbaar Ministerie dat de Landsrecherche, onder leiding van een rechter-commissaris en het Openbaar Ministerie en in samenwerking met het Korps Politie Aruba en RST (Recherche Samenwerkingsteam), gisteren huiszoekingen hebben gehouden op zes locaties, namelijk twee woningen, twee bedrijven, het Bestuurskantoor (Ministerie van Integratie, Arbeid en Energie) en DIMAS.

Deze huiszoekingen vonden plaats in het kader van een onderzoek van de Landsrecherche naar mogelijke corruptie en andere strafbare feiten in verband met het verlenen van verblijfsvergunningen tussen 2020 en 2022. Dit onderzoek staat bekend onder de naam Portulaca.

Tijdens de huiszoekingen werden gegevensdragers en administraties in beslag genomen. Ook werd aangegeven dat tot gisteren drie personen zijn aangehouden.

Het onderzoek Portulaca draait om de vraag of bedrijven verblijfsvergunningen voor hun werknemers hebben kunnen verkrijgen op basis van motieven die niet in overeenstemming zijn met de wet.

De huiszoekingen van gisteren zijn afgerond, maar het strafrechtelijk onderzoek gaat door en voorlopig zal het Openbaar Ministerie geen verdere informatie verstrekken. In het geval van specifieke ontwikkelingen in het onderzoek, zal dit later worden gecommuniceerd via een persbericht.

Reactie van minister van Integratie, Arbeid en Energie, Glenbert Croes

Via een "LIVE" die het kabinet Wever-Croes via hun sociale media hield met minister Glenbert Croes, liet hij weten dat als minister belast met de portefeuille Integratie, zij alle

medewerking zullen verlenen aan dit onderzoek.

"Een van de prioriteiten van het kabinet Wever-Croes, sinds zij aan de regering zijn gekomen, is het bestrijden van corruptie, en voor minister Glenbert Croes is dit geen uitzondering. Een van de gebieden waar altijd corruptie is geweest, is op de vergunningenafdeling, en hier is waar het uitgebreide onderzoek plaatsvindt. Ik moet bevestigen dat minister van Integratie Glenbert Croes niet betrokken is bij enige verdachte zaken en hij heeft alle betrokken afdelingen, inclusief zijn eigen ministerie, opdracht gegeven om volledige medewerking te verlenen zodat de waarheid aan het licht komt en de bevolking kan worden geïnformeerd over de juistheid van de procedures die de regering volgt op het gebied van arbeid, energie en integratie," zei hij.

Minister Croes legde uit dat deze uitdagingen altijd ontstaan wanneer men probeert een land correct te besturen, gezien in het verleden ministers al probeerden te betrekken bij onjuiste zaken. "Het is voor mij belangrijk dat de bevolking weet dat ik dit onderzoek steun, omdat dit de enige manier is om een einde te maken aan de corruptie bij de vergunningenprocedures, waarbij mensen die een vergunning nodig hebben in moeilijke situaties worden gebracht om hun vergunning te verkrijgen," aldus minister Croes.

Hij voegde toe dat "de regering wil dat de procedures die worden gevolgd bij DIMAS en alle andere afdelingen, waar mensen zich moeten melden om hun vergunning te krijgen omdat zij aan alle vereisten hebben voldaan, correct en eerlijk zijn voor degenen die zich op Aruba hebben gevestigd voor een beter leven."

Tot slot verklaarde hij dat dergelijke onderzoeken betreurenswaardig zijn, maar hij hoopt dat het onderzoek zijn tijd zal nemen zodat degenen die bij deze handelingen betrokken zijn, de consequenties zullen dragen.

"Een van de locaties waar huiszoekingen zijn gedaan is Cocolishi en dat is niet normaal" Parlementslid van de partij MAS, Marisol Tromp, die momenteel bij IPKO aanwezig is, gaf gisteren laat een verklaring aan Bon Dia Aruba waarin ze aangaf dat Cocolishi een van de plaatsen is waar gerechtelijke huiszoekingen zijn uitgevoerd. "Maar het is niet zomaar een plek, het is het centrum van het Bestuur dat verondersteld wordt een integere plaats te zijn. Dit is de tweede keer dat ze daar binnenkomen. In het verleden hebben ze dat in 2020 gedaan voor de Flamingo-zaak en nu is het de Portulaca-zaak, ook onder premier Evelyn Wever-Croes," verzekerde ze.

Volgens Marisol Tromp is dit geen normale gerechtelijke huiszoeking. "Het doel van een huiszoeking is ofwel om mensen te arresteren, ofwel om informatie te verzamelen die als bewijs kan dienen voor iets. Betekent dit dat ze naar Cocolishi gaan... Wat Glenbert betreft zie ik dat hij zichzelf heeft vrijgepleit omdat hij heeft gezegd dat als minister zij niet betrokken zijn bij iets verdachts, maar hij is uiteindelijk degene die verantwoordelijk is voor zijn ministerie."

Vanwege de redenen van twijfel, gebrek aan transparantie en de beloften die hij mensen per brief heeft gedaan waarvan zij het bewijs heeft, verzekerde Tromp dat ze op 16 april jongstleden een motie van wantrouwen hebben ingediend die 8 stemmen voor, 12 tegen en één onthouding kreeg.

Reactie van de regering

Bon Dia Aruba nam contact op met minister van Integriteit Ursell Arends, die deel uitmaakt van de coalitiepartij Raiz, zodat zij hun commentaar konden geven. De minister werd gevraagd of er een minister van de regering bij deze zaak betrokken is en wat de gevolgen hiervan voor de coalitie kunnen zijn. Minister Arends antwoordde niet direct, maar reageerde kort op zijn Facebookpagina: "In het bestuur is er geen plaats voor corruptie. Het Ministerie van Integriteit heeft alle vertrouwen in het OM en het resultaat van hun onderzoek."

Later zei hij in een andere post: "We hebben het ervaren met de stortplaats Parkietenbos. We hebben hetzelfde meegemaakt met RWZI. Nu leven we de gevolgen van een vijfsterrenlevensstijl zonder planning. Economische groei nastreven zonder rekening te houden met natuurbehoud. Economische ontwikkeling nastreven zonder de behoefte aan energieproductie te plannen. Besturen die werken voor de volgende verkiezing en onze toekomstige generaties aan hun lot overlaten."

Ondertussen gaf premier Evelyn Wever-Croes een reactie: "Zoals bekend is het Openbaar Ministerie een onderzoek begonnen naar mogelijke corruptie bij DIMAS in de periode 2020 tot 2022. De regering van Aruba verleent volledige medewerking aan dit onderzoek en roept iedereen op om mee te werken zodat het onderzoek kan worden uitgevoerd."

"Wij willen nogmaals benadrukken dat integriteit zeer belangrijk is in de overheidsprocessen en het werk van de regering, en in deze regering heeft het breken van integriteit consequenties," voegde Wever-Croes toe. "Voor verdere informatie over het onderzoek verwijzen wij naar het Openbaar Ministerie, dat de enige instantie is die informatie over het onderzoek kan geven."

Parlementslid Marisol Tromp stelt vragen aan minister Maduro over de jaarrekeningen van Aruba

Via een post op haar sociale media heeft het parlementslid van de MAS-partij haar twijfels geuit over minister van Financiën Xiomara Maduro, die geen concrete antwoorden gaf op haar vragen en vertragingen bij de levering van de jaarrekeningen van Aruba.

Minister Maduro verklaarde op 31 mei dat de cijfers van het laatste kwartaal van 2023 gereed waren en naar het parlement waren gestuurd voor opmerkingen van de CAFT. Deze week zal ze tijdens een persconferentie de financiële resultaten van het jaar 2023 nader toelichten.

Minister Maduro beantwoordde enkele vragen die Tromp had gesteld, maar ze verzekerde haar dat "de belofte van de tijdlijn voor de indiening van de jaarrekeningen niet is nagekomen". Minister Maduro reageerde op mijn vragen door te zeggen: 'binnen niet al te lange tijd zal het Ministerie van Financiën in staat zijn om alle vertragingen weg te werken en zo te voldoen aan de gemaakte beloften'.

In november 2023 waren minister Maduro en de directeur van het Departement van Financiën, de heer Werleman, bij de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) om de Jaarrekening van Aruba over het jaar 2019 te overhandigen aan de voorzitter van het College van Algemene Rekenkamer Aruba, de heer Croes-Williams, in aanwezigheid van secretaris Curret van de ARA en lid van het College van de ARA, de heer Samson.

Minister Maduro legde destijds uit dat de Jaarrekening 2019 met vertraging werd ingediend vanwege verschillende factoren. De cijfers van 2019 zullen als basis dienen voor het verkrijgen van een accountantsverklaring voor de Jaarrekening van 2026. Hiervoor moesten er in 2018 en 2019 'nulmeting' en 'balanssanering' plaatsvinden voordat kon worden begonnen met het samenstellen van de Jaarrekening voor het jaar 2019.

Daarnaast heeft de pandemielockdown vertraging veroorzaakt in de werkzaamheden in 2020 en 2021. Er moet worden vermeld dat het conflict over de goedkeuring van de Jaarrekeningen 2016 en 2017 door het parlement van Aruba ook aanzienlijke vertraging heeft veroorzaakt in de werkzaamheden om de Jaarrekening 2019 af te ronden. Tot slot moest het gebruikte financiële systeem van Aruba, GFS/EnterpriseOne, begin 2023 worden geüpgraded, wat enkele maanden vertraging heeft opgeleverd.

Door deze vertraging, die Tromp als "zeer lang" beschouwt, heeft minister Maduro ingestemd met het vergroten van de capaciteit van het Departement van Financiën en de Centrale Accountantsdienst, waarop Tromp meer vragen heeft gestuurd naar de betreffende minister, waaronder: Kan het parlement een tijdlijn krijgen waarin wordt aangegeven wanneer dit zal plaatsvinden? Waarom heeft de ARA de jaarrekening 2019 al meer dan 6 maanden in handen?

Minister Maduro verklaarde dat er een gebrek aan interne capaciteit is bij het Departement van Financiën en dat deze vertragingen moeten worden opgelost. Gezien deze omstandigheden, werd de jaarrekening 2019 door haar departement opgesteld of moest het werk volledig of gedeeltelijk worden uitbesteed? Als de jaarrekening 2019 is uitbesteed, heeft het bedrijf dat de opdracht heeft gekregen voldaan aan de eisen van het Departement van Financiën voor de uitvoering van het werk? Wat waren de kosten hiervan en zal hiermee worden doorgegaan?

Voor minister Maduro kwam dit onverwacht en ze reageerde op haar Facebook-pagina met de opmerking: "Het is betreurenswaardig dat het parlementslid in haar vragen een overheidsmedewerker aanvalt die zijn uiterste best doet om financiële zaken ten behoeve van Aruba te regelen. We zijn er zeker van dat Marisol zelf geen enkel begrip heeft van dit soort werk."

Simon Waslander:

Gratis basis juridisch advies voor Aruba met Open-Source AI

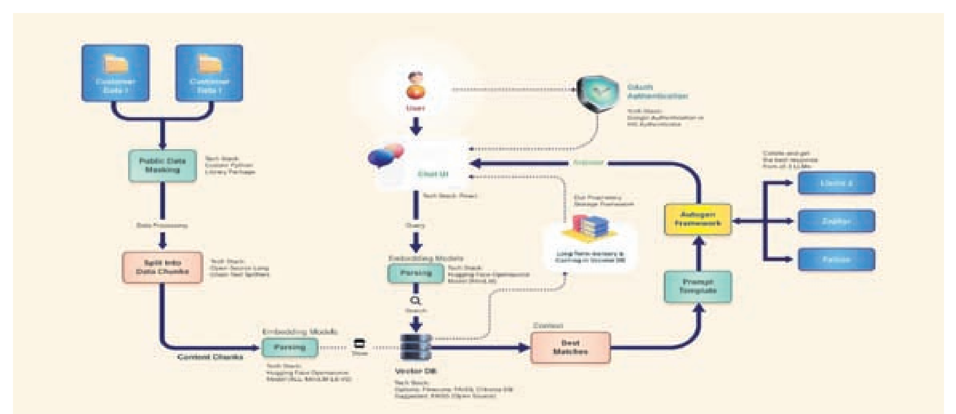
Na voedsel, water, energie en gezondheid is juridisch advies een basisbehoefte geworden in onze moderne wereld en economie. Of we het nu willen of niet, bijna iedereen zal vroeg of laat behoefte hebben aan juridisch advies.

Dit geldt niet alleen voor mensen die juridische stappen willen ondernemen, maar ook voor ondernemers die een bedrijf willen starten en juridisch/fiscaal/notarieel advies nodig hebben, of voor een huisbaas die een goed contract wil opstellen, of voor iemand die denkt dat hij benadeeld wordt, enzovoort. Helaas zal dit basisadvies een persoon op Aruba minstens 400 gulden per uur kosten, zo niet meer. Maar de komende jaren zal dit radicaal veranderen dankzij Open-Source Artificial Intelligence.

70% van het juridische werk kan worden geautomatiseerd Wat houdt de praktijk van de wet op het meest fundamentele niveau in? Wet is eenvoudigweg "Toegepaste Taal". Dit betekent dat er zeer gedefinieerde, vaak complexe teksten/regels zijn die moeten worden aangepast aan elke unieke situatie. Er zijn inderdaad zeer complexe scenario's, zoals bijvoorbeeld die van een multinational met vele factoren binnen en buiten het eiland om rekening mee te houden. Maar op het niveau van basisadvies waar het volk van Aruba van kan profiteren, kan dit bijna volledig worden geautomatiseerd en gratis worden aangeboden aan onze burgers.

Uit zeer uitgebreide analyses van Goldman Sachs en J.P. Morgan blijkt dat tussen de 40 en 70% van de juridische praktijk volledig kan worden geautomatiseerd. Vooral het meer "eenvoudige" niveau van basis juridisch advies dat een gemiddelde burger op Aruba nodig zou kunnen hebben, kan gratis worden aangeboden dankzij automatisering.

Binnenkort beschikbaar: uw eigen 24/7 AI-Juridisch Assistent Nu kan men zich afvragen, hoe zal dit er in de nabije toekomst uitzien? Net zoals men bijvoorbeeld een Whatsapp-gesprek met een menselijke advocaat kan hebben, zal men een gesprek kunnen voeren met een Open-Source AI LLM "chat bot". We moeten direct vermelden dat in het verleden "chat bots" werden geassocieerd met primitieve en slechte service. Maar in dit geval zal een persoon toegang hebben tot een zeer geavanceerde "bot" die zelfs een menselijke advocaat kan overtreffen op het gebied van basisjuridisch advies.

Het volgende uitgebreide case study-rapport, gepubliceerd in januari 2024, geeft een overzicht van een dergelijk systeem. Dit systeem maakt zelfs gebruik van 3 verschillende open-source AI LLM's zoals Llama-2, Zephyr en Falcon om tot het best mogelijke juridische advies te komen. We kunnen opmerken dat er al systemen zijn die geavanceerder zijn dan Llama-2, en dat open-source LLM's over het algemeen enorm groeien in potentieel.

Wat kan uw Legal AI-Assistent voor u doen? Voorbeelden hiervan zijn:

Opstellen van basis juridische contracten;
Onderzoek en juridisch advies op het niveau van een advocaat in "begrijpelijke taal";
Automatische opstelling van juridische brieven;
Analyse van bestaande contracten en juridische documenten;
Een analyse geven of een bepaalde zaak of juridische route logisch is om te volgen en of het de moeite waard is om een menselijke advocaat in te huren.

Als al deze diensten gratis aan het volk van Aruba kunnen worden aangeboden, kan dit een enorme economische impuls geven. Volgens Goldman Sachs kan dit leiden tot een extra macro-economische groei van tussen de 3 en 7% per jaar.

Is Aruba geabonneerd op corruptie binnen de overheid...?

Voor de zoveelste keer wordt Aruba geconfronteerd met een complete serie invallen van het justitieel apparaat bij een overheidskantoor, zelfs in de regeringszetel (het bestuurskantoor) en een aantal privé woningen. En het moet eigenlijk ook geen verrassing te zijn dat het weer gaat om een van de ergste kankergezwellen binnen de overheid, namelijk het traject van aanvraag en afgifte van verblijfsvergunningen.

Op dit moment, met het onderzoek nog gaande, met het verhoor van de tot nu toe gearresteerde personen, is het niet verantwoord om te gaan speculeren over hetgeen achter deze invallen en aanhoudingen zou steken. Het onderzoek, zoals we al vaker hebben gezien in de afgelopen jaren, zal wel op het punt geraken waar het moet komen. Wat we wel moeten analyseren is of er vooruitgang is geboekt met wat had moeten gebeuren om dit soort schandelijke situaties te voorkomen. Als we alleen al kijken naar het afgelopen decennium kunnen we een serie zaken ontwaren waarbij de overheid op het hoogste – ministeriële -niveau betrokken was in misdrijven.

Voor wat dit nieuwe geval betreft mag het voorlopig duidelijk zijn dat als de betrokken minister verklaart dat hij geen verdachte is, dat we dat voorlopig kunnen aannemen, maar het blijft wel een feit dat een van de invallen zijn kantoor betrof. Daar zullen we ongetwijfeld meer over horen.

Maar dit ontslaat ons niet van de plicht om een aantal kritische vragen te stellen in verband met het grote aantal problemen met corruptie bij dit vergunningentraject. Wat heeft de overheid bijvoorbeeld, en met name de betrokken minister, gedaan om te voorkomen dat corruptie steeds weer de kop opsteekt? Dit vooral ook in aanmerking nemend dat van verschillende kanten, waaronder ook dit medium, vanaf het aantreden van dit kabinet kritiek is geleverd op het samenbrengen van de portefeuilles van arbeid en vreemdelingenzaken, waarbij de laatste de mooie naam 'integratiezaken' kreeg. Dit werd een 'recipe for disaster' genoemd, wat ook zo bleek te zijn. Maar het is belangrijk om duidelijk te maken wat de organisatorische problemen zijn wanneer zaken op die manier opgezet worden. Om te beginnen is het logisch dat, wanneer eenmaal de beslissing is genomen om deze taken bij dezelfde minister neer te leggen, deze een grote voortvarendheid wil tonen en een strak toezicht wil voeren over de betrokken departementen. Maar juist dat ogenschijnlijk logische aspect camoufleert het grote gevaar dat erin schuilt. Wat is hier eigenlijk gebeurd?

De bewindsman nam het besluit om zelf de verblijfsvergunningen te gaan ondertekenen. Niet zo lang geleden hebben we in dit redactionele column de lezers eraan herinnerd dat in het recente verleden diezelfde beslissing tot grote problemen had geleid, die uiteindelijk uitmondden in de ontheffing van de minister van justitie van zijn verantwoordelijkheden over dit onderdeel van het ministerie en de taak werd ondergebracht bij zijn collega belast met infrastructuur. Dit alles vanwege de houding van de Nederlandse regering die absoluut niet akkoord ging met de inderdaad onaanvaardbare gang van zaken. Nu is het huidige geval nog ernstiger omdat diezelfde bewindsman ook nog het arbeidsmarktadvies beheerst en naar eigen inzicht daarin kan handelen. Wat we hier dus zien is een duidelijk geval van een ministerieel bureau dat de taken van de departementen begint over te nemen of te kopiëren, om de bewindsman in staat te stellen zijn bevoegdheid om vergunningen af te geven uit te kunnen oefenen.

Dit levert vervolgens nog meer vragen op. Zoals, beschikt het ministerieel bureau over toegang tot de database van beide departementen? Als dat het geval is, wie heeft dan welke rechten binnen dat systeem? Kan men eigenhandig wijzigingen aanbrengen in de informatie die in het departement is voorbereid, zoals bijvoorbeeld de vastgelegde adviezen, en dat zonder dat verder te hoeven verantwoorden? Als ze geen toegang hebben, heeft het ministerieel bureau dan een eigen systeem, naast de systemen van Dimas en DPL? Hoe zou men anders de digitale informatie hanteren die de minister nodig heeft om de vergunningen die hij wenst te kunnen afhandelen?

Zeer waarschijnlijk krijgen we geen antwoord op deze vragen, maar het is ook belangrijk te signaleren dat in een gezond overheidsadministratie er een scheiding moet zijn van taken, juist om de bewindspersoon een zekere bescherming te verschaffen, door de behandeling en besluitvorming over te laten aan de daarvoor verantwoordelijke ambtenaren. De dag dat er zaken gebeuren die niet door de beugel kunnen gaan in principe ambtenaren het gevang in en niet de bewindspersoon. Er is in het verleden een goede reden geweest voor verschillende ministers om dit soort informatie niet zelf te hanteren maar dat aan de departementen over te laten, maar daarbij tegelijkertijd ook andere controlemiddelen hanteerden om de vinger aan de pols te houden bij de departementen. Wat overigens ook correct is want een minister kan en mag niet blindelings uitgaan van de gedachte dat alles wel in orde zal zijn; hij is uiteindelijk politiek verantwoordelijk.

Uit wat tot nu toe bekend is geworden kan geconcludeerd worden dat de inval in de regeringszetel, waar alle ministers gehuisvest zijn, erop duidt dat in ieder geval personen op het ministerieel bureau bij de vermoedelijke misdrijven betrokken zijn. Hoe groot die betrokkenheid is en tot welk niveau die reikt, dat zullen we te zijner tijd wel vernemen. In ieder geval lijkt de zaak buitengewoon ernstig omdat een dergelijke inval in de centrale regeringszetel niet zomaar plaatsvindt; als het zou gaan om een paar corrupte ambtenaren zijn er wel meer subtiele en discrete manieren om die aan te pakken.

Het is overigens ook niet voor te stellen dat dit allemaal plaats heeft gevonden zonder voorkennis van de Nederlandse regering, en dat om zeer goede redenen...

Tenslotte de belangrijkste vraag die gericht moet zijn aan het gehele kabinet, namelijk wanneer men nu eindelijk eens begint met het saneren van alle vergunningstrajecten, daarbij inbegrepen het elimineren van het onder een en dezelfde minister plaatsen van Dimas en Arbeid, wat tot de huidige crisis heeft bijgedragen. Want anders begint het inderdaad erop te lijken dat Aruba een abonnement heeft genomen op corruptiezaken, met ministeriele betrokkenheid.

Zes dodelijke ongevallen in minder dan vijf maanden zijn een waarschuwing voor automobilisten

Onlangs heeft het Korps Politie Aruba informatie verstrekt over de preventiecampagne "Geen doden meer in het verkeer", waar helaas 6 dodelijke ongevallen hebben plaatsgevonden in minder dan vijf maanden van dit jaar.

Hierover benadrukt commissaris drs. Ramon Arnhem dat elk dodelijk ongeval meer dan alleen verdriet achterlaat bij families en levens langdurig verandert. Het Korps Politie Aruba zal streng toezicht blijven houden op het verkeer.

Om dezelfde reden is het belangrijk dat Bon Dia Aruba als verantwoordelijk medium mensen bewust maakt en de campagne "Veilig Verkeer" promoot, die als prioriteit heeft om de gemeenschap te informeren en bewust te maken van verkeersveiligheid. Of het nu een lokale bewoner is of een bezoeker die het prachtige eiland wil verkennen, veiligheid op de weg of langs de weg is van het grootste belang.

Verkeersveiligheid richt zich op verschillende aspecten, zoals bijvoorbeeld het risico van het gebruik van een telefoon tijdens het autorijden, wat het risico op een ongeval met 23 keer verhoogt. Het

lezen of typen op een telefoon leidt de aandacht van de bestuurder af van de weg, wat leidt tot verminderd bewustzijn van de werkelijkheid van de chauffeur.

Wanneer de ogen op een telefoonscherm of bij het typen op een telefoon gericht zijn, veroorzaakt dit visuele en cognitieve afleiding, wat de capaciteit van de chauffeur om gevaren op tijd waar te nemen en erop te reageren aanzienlijk beïnvloedt.

Het bekijken van een bericht op een telefoon in de auto duurt minimaal 5 seconden. Als iemand met een snelheid van 40 tot 45 km per uur rijdt, zal dit een afstand van een half voetbalveld afleggen zonder op te kijken en zal het geen andere auto's, motorrijders, rotondes die dichtbij zijn, of zelfs voetgangers zien.

Studies hebben aangetoond dat het gebruik van een mobiele telefoon tijdens het autorijden een negatieve invloed heeft op het vermogen om het voertuig op de rijbaan te houden, de juiste snelheid te handhaven en ook het vermogen om de afstand te berekenen te verminderen.

Een boete van 10.000 florin voor het rijden met een telefoon in de hand

Het is daarom niet toegestaan om tijdens het autorijden een telefoon "in de hand" te hebben volgens artikel 7a van het Landsbesluit Verkeersregel AB 1999. Als iemand betrapt wordt op het rijden met een telefoon in de hand, kan die persoon een boete krijgen van maximaal 10.000 florin of een maximale gevangenisstraf van 3 maanden.

Terugkomend op de oproep van de commissaris, kan men hier op Aruba deze week veel gevallen van incidenten en ongevallen in het verkeer waarnemen die worden veroorzaakt door rijden onder invloed van alcohol.

Volgens de procedure en zoals de wet voorschrijft, moet een bestuurder die wordt verdacht van rijden onder invloed van alcohol een alcoholtest afleggen, die hier op Aruba eerst wordt uitgevoerd door middel van een 'Breathalyzer' (blaastest). De verdachte moet blazen en het resultaat mag niet hoger zijn dan 220 ug/l.

Een boete voor rijden onder invloed kan oplopen tot 25.000 florin

In sommige gevallen kan ook het alcoholgehalte worden getest door een bloedtest uit te voeren. Het resultaat mag niet hoger zijn dan 0,5 mg per 100 ml bloed. Als wordt vastgesteld dat de persoon het alcohollimiet overschrijdt, kan hij een boete krijgen van maximaal 25.000 florin of een gevangenisstraf van maximaal 2 jaar.

De veiligste optie is om helemaal geen alcohol te drinken als je gaat autorijden. Zelfs een kleine hoeveelheid kan de rijvaardigheid beïnvloeden. Er is ook geen veilige manier om vast te stellen of te controleren of men binnen de wettelijke alcohollimiet blijft.

Alcohol vermindert de functie van de hersenen, wat van invloed is op denken, redeneren en spiercoördinatie. Al deze vaardigheden zijn essentieel voor het veilig besturen van een voertuig; hoe hoger het alcoholgehalte in het lichaam van een persoon, hoe groter de negatieve effecten op zijn centrale zenuwstelsel.

De overheid weet van geen prioriteiten bij de verbetering van het overheidsapparaat

In de publiciteit zijn recentelijk verschillende gevallen verschenen waarbij parlementariërs vragen hebben gesteld en in sommige gevallen ook antwoord hebben ontvangen van de betrokken minister. Het betrof vooral kritiek van oppositionele parlementariërs die vonden dat bepaalde departementen hun overheidstaken niet adequaat uitvoeren. Het gaat in die gevallen steevast om zaken die al jarenlang onderwerp van kritiek zijn en waarbij geen verbetering in zicht is, ook omdat de regering kennelijk geen prioriteiten weet te stellen.

Een van de aangekaarte zaken is het traject van opstelling en behandeling van de jaarrekeningen van Land Aruba, waarbij sprake is van een grote achterstand; de laatste jaarrekening die is aangeleverd en goedgekeurd door de Staten is van 2018. Enige tijd geleden is de jaarrekening van 2019 bij de Algemene Rekenkamer aangeboden, waar nu gewerkt wordt aan het verslag dat aan de Staten moet worden aangeboden. De minister belast met financiën, die verantwoordelijk is voor de tijdige aanlevering van de jaarrekeningen heeft zich ertoe verbonden te zorgen voor een versneld traject zodat in 2026 een einde komt aan de chronisch geworden achterstand. Kennelijk wil dit toch niet lukken, daar de betrokken minister, niet voor het eerst overigens, heeft gewezen op het gebrek aan geschikt personeel bij de Directie Financiën om het beloofde waar te kunnen maken.

We hebben geen enkele moeite om te geloven dat dit op waarheid berust, maar feit is wel dat we al jarenlang naar dit afgezaagde verhaal moeten luisteren, zelfs voor het aantreden van dit kabinet en deze minister in 2017. Natuurlijk krijgen we nu ook weer het hele gamma aan klachten en redenen te horen waarom men niet slaagt, van gebrek aan geldelijke middelen, gebrek aan adequaat personeel, tot Covid-19 toe.

Maar dan nog is er iets wat we niet kunnen begrijpen: als in de samenwerking met Nederland, die uitdrukking krijgt in de driemaandelijkse uitvoeringsrapportages in het kader van het 'Landspakket', de verbetering van de financieel-administratieve processen een hoge prioriteit kent, iets wat iedere persoon met enige kennis van het overheidsgebeuren meteen zou onderschrijven, waarom is er dan na zeven jaar, en bijna vier jaar samenwerking met Nederland, nog steeds geen oplossing voor deze problemen? En als er geen oplossing voor deze prioritaire problemen te zien is, wanneer gaat men dan eindelijk eens een keer die andere talloze problemen binnen het apparaat aanpakken?

Bovendien raakt het gesignaleerde probleem, zoals het gebrek aan het noodzakelijke personeel, ook andere entiteiten in het proces van controle en toezicht op de geldelijke middelen van de overheid, zoals de Centrale Accountantsdienst en de Algemene Rekenkamer; ARA). Bij de laatstgenoemde gaat het bovendien om een meer algemeen probleem waarbij meerdere aspecten aandacht verdienen. Volgens de mening van de Rekenkamer zelf is men te afhankelijk van de overheid om de problemen op te lossen. Het gaat niet uitsluitend om het rekruteren van personeel, maar ook om een complete revisie van de landsverordening die het functioneren van de Rekenkamer regelt. Het is absoluut noodzakelijk dat dit orgaan, samen met andere huidige hoge colleges van staat zoals de Staten, en in de toekomst de Ombudsman, een meer onafhankelijke positie ten opzichte van de uitvoerende macht krijgt en dat niet alleen in financieel opzicht. Met de huidige traagheid waarmee zaken worden behandeld zou het wel eens een tiental jaren kunnen gaan duren voordat enig resultaat zichtbaar zal worden, als tenminste onderweg de politiek verantwoordelijken het niet nog erger maken door het hele project gewoon te laten vallen.

Het andere geval dat nu speelt is de situatie bij Dimas, de directie verantwoordelijk voor de toelating van vreemdelingen. Een parlementariër heeft kritische vragen gesteld over het functioneren van het departement, waar op dagelijkse basis kennelijk maar weinig bezoekers worden geholpen. Eigenlijk wordt hiermee een aangelegenheid aangestipt die teruggaat tot drie decennia geleden. In principe is het nogal simpel te bepalen hoeveel personeel er nodig is, als het aantal verzoeken tot vergunning bekend is en hoeveel tijd men gemiddeld nodig heeft om een aanvraag af te handelen. In dit opzicht lijkt het ons dat elke ochtend 20 bezoekers binnenlaten absoluut te weinig is en dat dit op zich al zal zorgen voor achterstand in het proces. Daardoor wordt het onmogelijk om te voldoen aan het vereiste om binnen een termijn van zes weken te beslissen op aanvragen, in het licht van de wettelijke mogelijkheid om bezwaar te maken op grond van het te lang uitblijven van een beslissing. De bijkomende urgente vraag is hoe het departement een nog grotere groep gaat hanteren, gezien het vooruitzicht van een extra grote groep die het land binnen moet komen om te kunnen voldoen aan de vraag naar werknemers, dit vanwege de opening van de nieuwe hotels.

Het is te begrijpen, maar niet te rechtvaardigen dat de betrokken ministers niet blij zijn met de kritiek van de parlementariërs, maar dat is niet meer dan hun werk. Onze kritiek is meestal dat onze volksvertegenwoordigers niet diep genoeg graven in de problemen die naar voren komen in het functioneren van het overheidsapparaat op dit niveau. Er ontbreekt ook bijvoorbeeld kritiek op de plotselinge algemene salarisverhoging van meer dan 10%, wat een kostenverhoging van meer dan Afl. 70 miljoen met zich meebrengt binnen de overheid in brede zin, waarvan meer dan Afl. 45 miljoen op de begroting van Land Aruba.

En nu klaagt diezelfde regering en minister dat er geen geld is om de experts te betalen om het werk uit te voeren dat met Nederland was afgesproken en als prioriteit was aangemerkt? Natuurlijk begrijpen we waarom die algemene salarisverhoging er moest komen, het is gewoon een politieke zet omdat de verkiezingen in aantocht zijn, nietwaar? Echter, men kan en mag dit niet gebruiken als uitvlucht om de indienstneming van gespecialiseerd personeel, dat het overheidsapparaat op zoveel plekken ontbeert, niet te plannen. De inkrimping van het personeel qua aantal had als doel ruimte te creëren voor het geschikte en benodigde personeel. Het gehele bedrag in de poging stoppen om alle ambtenaren tevreden te houden wijst er weer eens op dat deze regering geen benul heeft van prioriteiten...

Volgens de premier is er geen andere optie op Aruba dan RWZI te privatiseren

Tijdens een persconferentie bracht premier Evelyn Wever-Croes het RWZI-onderwerp ter sprake. Zoals vorige week bekend is gemaakt, heeft het parlement van Aruba de privatiseringswet voor waterzuiveringsinstallaties goedgekeurd en volgens de premier is er geen andere optie om dit probleem op te lossen dan RWZI te privatiseren.

De premier benadrukte dat het probleem van de RWZI-installatie, met name die in Bubali, een ernstig probleem is, tot op het punt dat de installatie bijna in elkaar stortte, maar de noodzakelijke investeringen zijn gedaan om dit te voorkomen. Momenteel ziet de regering privatisering als de enige structurele oplossing om het probleem op te lossen.

De premier legde uit dat toen het kabinet Wever-Croes II werd gevormd, minister Ursell Arends werd gevraagd om een belangrijke rol te spelen bij het zoeken naar een oplossing voor RWZI en als minister belast met natuur en afval, was dit zijn verantwoordelijkheid.

Ze gaf aan dat minister Arends begon met het onderzoeken van mogelijke oplossingen en verschillende benaderingen probeerde, waaronder het vinden van financiering in de begroting van de overheid voor een investering van 16 miljoen florin, maar dit was nauwelijks genoeg om enkele zaken recht te zetten, wat mogelijk was omdat CAft druk uitoefende om het begrotingstekort in 2022 te verlagen.

Nadat de regering alle opties had onderzocht en alle andere oplossingen waren uitgesloten, werd geconcludeerd dat privatisering van de installaties noodzakelijk was omdat de regering niet in staat was om een langetermijnverplichting aan te gaan om te investeren in de installatie. Zo werd besloten tot privatisering. De premier merkte op dat dit de eerste beslissing was en dat vervolgens moest worden besloten hoe en door wie de installatie zou worden overgedragen. Dit is waar minister Glenbert Croes tussenkwam en heeft gepleit voor hulp bij de privatisering via staatsbedrijven, wat leidde tot Utilities Aruba NV, die de uitdaging heeft aangenomen om de installatie van de regering over te nemen en het probleem op te lossen en uiteindelijk een nieuwe installatie met een grotere capaciteit te bouwen.

De premier legde uit dat een werkgroep werd opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van de drie ministeries. Namens de premier werden DOW en DWJZ in deze groep benoemd, namens minister Glenbert Croes werd Utilities Aruba NV benoemd en namens minister Ursell Arends werd de heer Jossy Figaroa, een gepensioneerde, maar een bezorgde burger over de toestand van de RWZI-installatie, benoemd om deze uitdaging ook op zich te nemen.

Vorige week donderdag tijdens de behandeling van de wet heeft deze werkgroep de uiteindelijke resultaten gepresenteerd.
"Er is geen andere keuze. Er is geen andere keuze op Aruba. We hebben alle mogelijke manieren geprobeerd. We hebben geprobeerd het zelf op te lossen, maar dat is niet gelukt. We zijn erin geslaagd om te privatiseren, maar het moet gedeeltelijk in handen blijven van semi-publieke entiteiten, om nog enige controle te hebben, en toen zijn we tot deze oplossing gekomen," benadrukte de premier.

Ze gaf aan dat de wet op 1 juli van kracht wordt en zoals al bekend is, heeft de regering besloten dat om de kosten van de werkzaamheden te dekken, geen extra belasting wordt geheven op de bevolking van Aruba, maar ervoor heeft gekozen dat deze belasting alleen wordt betaald door toeristen. Dit wordt een heffing waar alle toeristen bij aankomst op Aruba aan moeten voldoen bij het invullen van de ED-kaart.

Arubaanse oliemaatschappij tekent contract met Andicuri Oil & Gas Exploration VBA

Vorige week vrijdag was premier Evelyn Wever-Croes aanwezig bij de ondertekeningsceremonie van het contract tussen de Arubaanse oliemaatschappij (CAP) en Andicuri Oil & Gas Exploration VBA (AOGX), een lokale dochteronderneming van Armstrong International LLC ("AI"), voor de exploratie, ontwikkeling en productie van koolwaterstoffen in het mariene gebied van Aruba.

In een persbericht legde premier uit dat het bedrijf Armstrong een uitzonderlijke geschiedenis heeft op het gebied van exploratie en al verschillende enorme olievelden heeft ontdekt in het verleden. Het bedrijf heeft al veel onderzoek gedaan en is tot de conclusie gekomen dat er veel olie- en gasbronnen rond Aruba zijn die zeer interessant zijn. Ook hebben ze op eigen kosten alle benodigde investeringen gedaan om alle gegevens te verkrijgen voor hun onderzoek. De komende 18 maanden zullen ze meer gegevens verzamelen en beginnen met boren om te zien of ze iets in de territoriale wateren van Aruba kunnen vinden. Als ze erin slagen iets te vinden, zullen ze overgaan tot exploratie en productie van gas en olie, wat een grote inkomstenbron zou zijn voor Aruba. De premier benadrukte dat deze overeenkomst van groot belang is omdat deze de economie diversifieert, gezien Aruba niet alleen afhankelijk kan zijn van toerisme. De regering doet haar uiterste best om Aruba sterker en veerkrachtiger te maken, en een belangrijke stap is het diversifiëren van de economie, wat op het gebied van energie mogelijk is.

Volgens een persbericht van de regering heeft deze overeenkomst geen kosten voor de overheid, maar zal het bedrijf Andicuri belastingen betalen en een jaarlijkse vergoeding van $ 375.000 aan de Arubaanse oliemaatschappij, een staatsbedrijf, om onderzoek te doen in de komende 18 maanden.

"Ik moet zeggen dat we voorzichtig optimistisch zijn, gezien we eerder al hebben geprobeerd gas en olie te vinden, maar niets hebben gevonden. Aruba heeft niets te verliezen door het opnieuw te proberen, gezien dit bedrijf denkt dat er wel iets is, en ze zullen dit op eigen kosten onderzoeken. Als we gas en olie vinden, zal Aruba een nieuwe economische pijler hebben die meer werkgelegenheid zal creëren, vooral voor onze jongeren die studeren in deze sector. Het zal ook een inkomstenbron zijn voor de overheid, waardoor Aruba financieel en economisch veel stabieler wordt," aldus de premier.

Milieubewustzijn
Iets dat niet is genoemd in het persbericht is de mogelijke milieu-impact van gasexploratie in territoriale wateren. In de afgelopen jaren is er onder de lokale gemeenschap een steeds grotere interesse in milieubescherming en natuurbehoud, wat veranderingen teweegbrengt in de manier waarop Aruba zijn grondgebied ontwikkelt.

Ondanks de potentiële economische voordelen van gasexploratie - als er gas wordt gevonden - is het milieu risico enorm. Volgens het WWF kan de winning van gas- en olievelden leiden tot langdurige schade aan het milieu. Specifiek veroorzaakt de exploratie en ontwikkeling van gas verstoring van migratieroutes, degradatie van belangrijke dierhabitat en olievervuiling - die rampzalig kan zijn voor dieren en mensen die afhankelijk zijn van deze ecosystemen.
Onder de negatieve gevolgen die gasexploratie kan veroorzaken, benadrukt het WWF vervuiling, geluidsoverlast in de zee, degradatie en vernietiging van habitats, en verstoring van het levensonderhoud van subsistentiebevolkingen. Gasoperaties stoten tonnen schadelijke stoffen uit in de lucht en veroorzaken gevaarlijke chemische lozingen in de zee, waardoor het water en de lucht worden vervuild waar zowel dieren als mensen van afhankelijk zijn om te overleven. Walvissen en andere zeedieren gebruiken geluid om te navigeren, te paren en voedsel te vinden in de oceaan. Seismisch geluid, zoals het luchtpistool dat door gasbedrijven wordt gebruikt om offshore te verkennen, kan deze soorten doof maken. Overmatig geluid in de oceaan van boringen en gasexploratie kan verwondingen, verwarring en zelfs de dood van dieren veroorzaken.

Bovendien kunnen de wegen, pijpleidingen en andere faciliteiten die door bedrijven zijn gebouwd om de infrastructuur te ondersteunen, belangrijke habitats degraderen en vernietigen en interfereren met de beweging van migrerende dieren.

Financieel succes gecombineerd met alweer grootschalige corruptie…?

De afgelopen week bleek weer eens eentje die tumultueus eindigde voor de regering. Wat goed had moeten beginnen met de presentatie van de - verlate – cijfers voor 2023, kreeg een minder positieve wending met de inval van justitie bij overheidskantoren en particuliere huizen, tot zelfs in het bestuurskantoor, de zetel van de ministers en de ministerraad. Naast de sensatie die dit allemaal in de publiciteit veroorzaakte blijft natuurlijk het feit dat dit weer voor de zoveelste keer de gemeenschap te schande maakt. Twee verschillende gezichten van dezelfde regering, in dezelfde week.

Eerst het positieve nieuws voor de regering, de eindelijk afgeleverde uitvoeringsrapportage van het vierde kwartaal van 2023, zoals voorgeschreven door de wet op het financieel toezicht. Dit document had uiterlijk medio februari 2924 afgeleverd moeten zijn, bij het CAft en de Staten. De vertraging heeft in ieder geval niets van doen met negatieve resultaten, want 2023 werd afgesloten met grandioze cijfers, zeker als men naar de totale overheidsinkomsten kijkt.

Zoals dit medium al eerder publiceerde in 2023, op basis van de cijfers van het derde kwartaal, was de verwachting dat voor het eerst in de geschiedenis de grens van Afl. 1700 miljoen zou worden overschreden; het werd Afl. 1715,6 miljoen om precies te zijn. Dit resultaat gaf een verschil van liefst Afl. 348,6 miljoen vergeleken met 2022.

Het enige jaar dat nog in de buurt komt is 2008, vergeleken met het daaraan voorgaande jaar, waar Afl. 331 miljoen verschil werd geboekt, hetgeen - niet zo verrassend - alles met de invoering van de BBO in 2007 te maken had.

Uiteraard wordt dit aan regeringszijde gezien als een buitengewoon positieve ontwikkeling, maar niet iedereen zal het hiermee eens zijn. Die forse toename van de overheidsinkomsten had direct te maken met de verhoging van de omzetbelasting (BBO) naar 7%, met de invoering van de heffing van de omzetbelasting bij import. De bijdrage van de BBO aan de overheidskas nam toe met bijna 55%; van Afl. 222,5 miljoen in 2022 tot Afl. 344,5 miljoen in 2023. Vermeld dient te worden dat de toegenomen economische activiteit ook een belangrijke rol heeft gespeeld in de genoemde toename van inkomsten; een deel van die toename zou dus plaats hebben gevonden zonder extra fiscale maatregelen. De andere zijde van de medaille is wel dat de beslissing tot drastische verhoging van overheidsinkomsten wellicht gepaard is gegaan met een aanslag op de portemonnee van de burger, zoals nog moet blijken uit aanvullend onderzoek. Hieraan kan meteen de waarschuwing worden toegevoegd dat voor 2024 en de jaren daarna een veel gematigder economisch klimaat wordt verwacht, zodat deze opvallend grote toename van inkomsten een eenmalige gebeurtenis kan blijken te zijn.

Wat de personeelskosten van de overheid betreft, altijd een belangrijk aandachtspunt, moet rekening worden gehouden met de wijziging voor 2024 en verdere jaren, van de basis waarop de normen voor deze post zijn gevestigd. Voor 2023 gold nog het maximumbedrag van Afl. 479 miljoen dat eerder in protocollen en wetgeving was vastgelegd en gehanteerd. Volgens de laatste kwartaalrapportage 2023 is de regering erin geslaagd zich aan deze norm te houden. Echter, er is niet voldaan aan een andere indertijd geformuleerde voorwaarde, namelijk dat de personeelskosten een nominale daling dienden te vertonen, wat erop neerkomt dat die kosten jaar na jaar constant zouden moeten afnemen. In die zin heeft de regering dus niet voldaan aan de voorwaarden. In ieder geval geldt vanaf 2024 een andere norm om de personeelskosten te beoordelen, namelijk dat nu als basis voor de personeelskosten geldt de 10% norm van het Bruto Binnenlands Product (BBP), afkomstig van het IMF, voor dat gegeven jaar. Het is een belangrijke wijziging die inhoudt dat niet alleen de personeelskosten van de ministeries hierbij worden betrokken, zoals tot nu toe, maar dat de kosten voor de overheid in brede zin worden samengebracht, hetgeen betekent dat personeelskosten van andere overheidsentiteiten volgens een zekere definitie worden samengebracht. Hierbij worden ook alle loonsubsidies die de overheid verschaft ook meegerekend, ook tijdelijke werknemers op contractbasis en personen op een dienstverleningsovereenkomst.

Deze wijziging, die de regering van Aruba overigens zelf heeft voorgesteld, geeft een completer beeld van de kosten die de overheid in werkelijkheid maakt onder deze noemer.

Het akkoord om de personeelskosten te beheersen is echter niet een doel op zich. Het dient ook een ander doel en dat is het scheppen van financiële ruimte om het overheidsapparaat te herstructureren en ervoor te zorgen dat de overheid over de middelen beschikt om additioneel personeel te werven dat noodzakelijk is voor de taken die in de toekomst moeten worden uitgevoerd. Het aantal personen in overheidsdienst is geen heilig gegeven omdat welke overheid ook in staat moet zijn om het personeel te werven dat noodzakelijk is om nieuwe taken die zich voordoen te kunnen uitvoeren. De afname van het aantal personen in dienst is niet gebaseerd op voornamelijk politieke wensen of overwegingen; het overheidsapparaat van Aruba heeft sinds jaar en dag een te grote proportie te laag geschoolde mensen in dienst. Dat is niet het enige probleem maar wat daar bovenop komt is dat de elkaar opvolgende regeringen nooit echt serieuze pogingen hebben ondernomen om iets te doen aan bijscholing op de werkvloer. Hiermee werd het gebrek aan geschoold personeel voortgezet, wat nu anno 2024 nog steeds de opdracht is. Maar dit blijft een gecompliceerde zaak vanwege de sterke aanwezigheid van politieke patronage. Het blijkt nogal moeilijk te zijn om politiek benoemde personen te managen, vanwege hun verkeerde houding waarbij men uitgaat van de gedachte dat hun loyaliteit ligt bij degene die hen benoemd heeft en dat men verdiensten kan claimen op basis daarvan en niet op basis van prestaties op het werk. Dit alles bemoeilijkt ook de taak van de overheid om discipline en de controle qua integriteit te bewerkstelligen. We zien helaas geen georganiseerde poging binnen de overheid om die realiteit aan te pakken, alle mooie 'good governance' codes ten spijt...

Minister van Financiën: Cryptocurrency in Curaçao haalbaar en noodzakelijk

(CuraçaoChronicle) – Het toestaan van cryptocurrency in Curaçao is niet alleen haalbaar maar ook noodzakelijk. Dit werd verklaard door Minister van Financiën Javier Silvania op dinsdag tijdens de SiGMA Asia, een online gaming conferentie in Manila.

Virtueel geld, zoals cryptocurrency, wordt wereldwijd steeds vaker gebruikt. "Ze negeren is in wezen geen optie," aldus de minister.

Silvania besprak het belang van regulering in de gaming industrie. "Het is belangrijk om te benadrukken dat overkoepelende regels met betrekking tot anti-witwaspraktijken en spelerbescherming van het grootste belang blijven. Wij geloven dat cryptocurrency behandeld moet worden als een andere betaaloptie voor spelers, ondanks de technische verschillen met andere betaalopties."

Silvania benadrukte het belang van goede wetgeving voor een eerlijke en stabiele markt. Hij zei dat doordachte regelgeving ervoor zorgt dat bedrijven verantwoordelijk handelen en dat de kwetsbaren beschermd worden. Hij waarschuwde echter ook tegen overregulering, omdat dit contraproductief zou kunnen zijn. Het is cruciaal om een balans te vinden tussen hoge normen en het niet verstikken van bedrijven of het aanmoedigen van onbetrouwbaar gedrag.

Hij benadrukte verder dat de regulering gelijke tred moet houden met technologische ontwikkelingen, vooral op het gebied van digitale valuta en activa. Hij zei dat het essentieel is om deze innovaties te integreren in onze wettelijke kaders.

Sint Maarten Reisadvies: Ondanks stroomuitval blijft bestemming 'groen' geclassificeerd

(TheDailyHerald) – De regering van Canada heeft haar burgers die naar Sint Maarten reizen geadviseerd om "landelijke stroomuitval" te verwachten. Echter, het kleurgecodeerde risiconiveau gaf Sint Maarten nog steeds een "groene" status, wat betekent dat reizigers "normale veiligheidsmaatregelen" moeten nemen.

In haar reactie op het advies merkte Grisha Heyliger-Marten, Minister van Toerisme, Economische Zaken, Verkeer en Telecommunicatie (TEATT), op dat "groen het laagste risiconiveau is en aangeeft dat het land nog steeds veilig is om te reizen".

"Er is geen reden tot paniek," zei Heyliger-Marten. "In feite heeft Sint Maarten hetzelfde risiconiveau als Aruba en Curaçao. Dit geeft aan dat de bestemming nog steeds als veilig wordt beschouwd en dat er geen significante bedreigingen zijn voor de veiligheid van reizigers."

"De Nederland en Frankrijk worden daarentegen als 'geel' geclassificeerd, wat betekent dat Canadese reizigers die deze Europese landen bezoeken 'een hoog waakzaamheidsniveau' moeten handhaven, met name vanwege de dreiging van terrorisme in Europa."

De andere twee risiconiveaus zijn: oranje, wat betekent dat Canadezen niet-noodzakelijke reizen naar dat gebied moeten vermijden, en rood, wat betekent dat ze alle reizen naar als zodanig aangewezen plaatsen moeten vermijden.

"Hoewel het waar is dat we te maken hebben met een crisissituatie met betrekking tot onze stroomvoorziening, doet de overheid er alles aan, in nauwe samenwerking met GEBE, om de normale elektriciteitsvoorziening te herstellen," verklaarde de minister.

Heyliger-Marten zei dat ze gelooft dat de regering van Canada dit waarschijnlijk heeft meegenomen in haar bijgewerkte reisadvies en dat is waarom de bestemming nog steeds als 'groen' wordt geclassificeerd. Dit betekent dat reizigers dezelfde voorzorgsmaatregelen moeten nemen als thuis in Canada, zoals zich bewust zijn van hun omgeving en persoonlijke bezittingen beschermen, maar dat er geen significante veiligheids- of beveiligingsproblemen zijn die verhoogde waakzaamheid of vermijding van reizen naar het eiland rechtvaardigen.

"We houden in de gaten hoe andere bronlanden voor onze toerisme-industrie reageren op de huidige stroomuitdagingen waarmee we worden geconfronteerd, maar op dit moment is er geen reden tot alarm," benadrukte Minister Heyliger-Marten.

Geschillenbeslechting opnieuw afwezig van IPKO-agenda

(CuraçaoChronicle) – Het langverwachte geschillenbeslechtingsmechanisme gezocht door Curaçao, Aruba en Sint Maarten ontbreekt opnieuw op de agenda van het Interparlementair Koninkrijksoverleg (IPKO), gepland van 7 tot 10 juni in Den Haag.

Na de afwijzing van een unilateraal bedacht geschillenbeslechtingsmechanisme door voormalig minister Ronald Plasterk in 2021 werd overeengekomen dat de parlementen van de CAS-landen (Curaçao, Aruba en Sint Maarten) de leiding zouden nemen bij het ontwikkelen van een nieuw mechanisme. Echter, de delegaties zijn er niet in geslaagd om tot een consensus te komen, waardoor de verplichting van het Handvest uit 2010 om een dergelijk mechanisme op te richten niet wordt nagekomen.

Onderwerpen voor bespreking tijdens IPKO
Ondanks de afwezigheid van het geschillenbeslechtingsmechanisme staan er verschillende belangrijke onderwerpen op de agenda van dit IPKO, waaronder armoedebestrijding, onderwijs, de strijd tegen grensoverschrijdende criminaliteit en ondermijnende activiteiten, buurtonveiligheid en leefbaarheid, het democratisch tekort, de geschiedenis van slavernij, en de beschikbaarheid en toegang tot EU-fondsen.

De bijeenkomst zal van start gaan op vrijdag 7 juni 2024, met een openingsbijeenkomst waar leiders van de Caraïbische parlementaire delegaties en de delegatieleider van de Nederlandse Staten-Generaal, Paul Rosenmöller (Voorzitter van de KOREL-commissie, Eerste Kamer), recente ontwikkelingen in de vier landen zullen presenteren. Hierna zal het IPKO Amsterdam Noord bezoeken om verschillende projecten en initiatieven met betrekking tot armoedebestrijding en sociale zekerheid te observeren, zoals de Sociale Marktplaats en het Buurthuis Pek.

Op zaterdag 8 juni 2024 zal IPKO bijeenkomen in de Eerste Kamer. De discussies zullen zich richten op armoedebestrijding, met presentaties van de Commissie voor het Sociale Minimum in Caribisch Nederland en het Nederlands Instituut voor Sociaal Onderzoek (SCP). Ook onderwijs zal een belangrijk onderwerp zijn, waarbij Caribische studenten in Nederland hun uitdagingen in het land en bij terugkeer naar de eilanden zullen delen. In de middag zullen de delegaties transnationale criminaliteit en inspanningen om ondermijnende activiteiten te bestrijden bespreken, met een presentatie van de directeur van de Nationale Samenwerking tegen Ondermijnende Criminaliteit (NSOC). De dag wordt afgesloten met een discussie over het democratisch tekort binnen het Koninkrijk.

Op maandag 10 juni zullen de delegaties de geschiedenis van slavernij bespreken, geleid door een presentatie van het Nationaal Slavernijmuseum. Dit zal worden gevolgd door een vertegenwoordiger van de Europese Commissie die de beschikbaarheid en toegang tot EU-fondsen voor het Caribische deel van het Koninkrijk zal uitleggen, gevolgd door een discussie. Het interparlementair overleg wordt 's middags afgesloten met de goedkeuring en ondertekening van de lijst met overeenkomsten en een gezamenlijke persconferentie door de voorzitters van de vier delegaties.